

Harabeler

HORASAN ANADOLU LİSESİ
KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ

• Gönül Albümünden
Birkaç Fotoğraf
Nurullah GENÇ

• Bu Ülkenin Sade Vatandaşları
Prof. Dr. Hasan SEÇEN

• Yer Altından Doğan Güneş:
Cemil MERİÇ
Mehmet Akif TEPELER

• Satranç ve Yararları
Erhan KABAN

دِيمَه شُونچُون شُونيَلَه نِيرِنْدَه دِر اَوْل اَوِيَلَه
بَاق صَوَكِيَه سَيَرَايَلَه
مَوْلَا كُورَم نِيَتَلَر نِيَتَلَر سَه كُوزَلَايَلَر

تَفْوِيْضِ نَامَه

Tefviznâme

Deme şu niçin şöyle
Yerindedir ol öyle
Bak sonuna seyreyle
Mevla görelim neyle
Neylese güzel eyler.

Hızır'la arkadaşlık eder. Şahit olduğu üç ayrı olayda da "şu niçin şöyle?" yollu sorular sorduğunda arkadaşlıkları son bulur. Ve Hz.Hızır kendisine "bindikleri gemiyi yaralamasının, bir çocuğu öldürmesinin ve misafir edilmedikleri bir beldede yıkılmak üzere olan bir duvarı onarmasının hikmetlerini anlatır.

Bize düşen görev de Hz. Musa'nın (as.) bile anlamaktan aciz kaldığı İlahi sırlar hakkında neden ve niçin yollu sorular sormayı terkederek "Mevla görelim neyle. Neylese güzel eyler." demektir.

Kültür Edebiyat Kulübü Adına
İmtiyaz Sahibi :
Ebral BAYRAK
Tarih Öğretmeni

Editör
Nihat ÖZER
Edebiyat Öğretmeni

İnceleme Kurulu
Osman Zeki ÖZTÜRK
Müdür Yardımcısı
Nihat ÖZER
Edebiyat Öğretmeni
Emre KISA
Edebiyat Öğretmeni
Mehmet Akif TEPELER
Edebiyat Öğretmeni
Hilal KÖSE
Edebiyat Öğretmeni
Samih POLAT
Edebiyat Öğretmeni
Erhan KABAN
Tarih Öğretmeni

Tasarım-Mizanpaj
Abidin ÖZTÜRK
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

Baskı
NURAY OFSET
Tel: 0442 234 28 74
Aşağı Mumcu Caddesi
Dağistanlı Sk.
ERZURUM

Yazı Seçim Kurulu
Nisa GÜL (12/A)
İbrahim KARABAYIR (12/C)
Zeynep KARAPİR (10/C)
Ramazan ÇANKAYA (10/D)

Adres
Mümtaz Turhan mah.Eğitim
sok.No:2
Tel : 442 711 30 61
www.horasanadolu.meb.k12.tr
Horasan/ERZURUM

Cemil ÖZKAN
Okul Müdürü

Takdim

Okulumuz dergisi Kardelen' in altıncı sayısını çıkarmanın haklı gururu içerisindeyiz. Bu sayıyı da daha öncekiler gibi yoğun çalışmalar sonunda hazırlamış bulunuyoruz. Horasan Anadolu Lisesi olarak dergimizi; öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz ve değerli akademisyen ve yazarların katkılarıyla hazırlamak istedik. Okul dergisinden ziyade, bir kültür ve edebiyat dergisi olan Kardelen, bu sayısıyla da eminim çok beğenilecektir. Dergimiz zevkle okunan, kendisinden istifade edilen bir yayın oldu. Edebi zevkin kazandırılması ve içselleştirilmesi için bu tarz çalışmaların içinde bulunmak önemlidir. Tüm bunların da ötesinde, bir kurum kimliğiyle bu tarz yapıtlar ortaya koymak, bir eser vücutta getirmek büyük kıymet arz etmektedir. Dergimizin bu sayısının hazırlanmasında emeği geçen öğretmenlerimizi, yazılarıyla bize destek olan öğrencilerimizi kutlarım. Yazılarıyla dergimize katkıda bulunan ve dergimizi onurlandıran Prof. Dr. Nurullah Genç Bey'e ve Prof. Dr. Hasan Seçen Bey'e teşekkürlerimi sunarım.

Nihat ÖZER
Türk Dili ve Edebiyatı

EDİTÖRDEN...

Merhaba Sevgili Okur,
Cemil Meriç Bu Ülke'de "Dergi, hür tefekkürün kalesi" diyor ve şöyle ekliyordu:

"Kitap, istikbale yollanan mektup... Smokin giyen heyecan, mumyalanan tefekkür. Kitap ve gazete... Biri zamanın dışındadır, öteki 'an'ın kendisi. Kitap, beraber yaşar sizinle, beraber büyür. Gazete, okununca biter. Kitap fazla ciddi, gazete fazla sorumsuz. Dergi, hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama taze ve sıcak bir tefekkür. Kitap, çok defa tek insanın eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi bir zekâlar topluluğunun. Bir neslin vasiyetnamesidir dergi; vasiyetnamesi, daha doğrusu mesajı. " Evet tıpkı değerli üstadın dediği gibi Horasan Anadolu Lisesinin ortak zekasının ,duyuş ve düşünüşünün ürünü oldu Kardelen 'in altıncı sayısı.

Genç düşünce dergilerde kanat çırpır. Dergiler bir fikir hareketidir. Geçmiş değerlerimizi hatırlatan ve bugünün değerlerini ortaya çıkaran bir araçtır. Edebiyatımızdaki birçok şair ve yazar dergilerdeki sütunlarda ses bulmuştur evvela.

Bizler de Horasan Anadolu Lisesi olarak ortak bir ürün ortaya çıkarmanın hazzını yaşarken , bir yandan da tarihin sayfalarında kalıcı izler bırakmaya çalıştık. Bu yolda desteklerini esirgemeyen tüm dostlarımıza teşekkürü borç bilirim.

Edebiyata, sanata ve hayata değer katmak ; gelecek yıl tekrar buluşmak ümidiyle...

Mevlâ'ya Emânet Olsun Erzurum

Erzurum kilid-i mülk-i İslâm'ın
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum
Erzurum derbend-i ehl-i imânın
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Gayret şecâatli erler var idi
Nisâsı ricali hayâdâr idi
Edebli erkânlı bir diyâr idi
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Göl yerinde elbet sular bulunur
Yine vardır deyu ümid olunur
Yine bugün bin bahâya alınur
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Hamdü'lillah metin İslâmları var
Fakire zaîfe ihsânları var
Külbe-i gönülde imânları var
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Hayrât hasenâtlı erleri vardır
Hayr ü bereketli güzel diyârdır
Seyret sen âlemi bu âşikârdır
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Müşkil halleyeyen ulemâsı var
Safâ bahşeyeyen fuzalâsı var
Şöhret-şîâr yine küberâsı var
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Seherlerde müezzinler nidâsı
Halkalarda muvahhidler sedâsı
Ne güzeldir zikru'llahın edâsı
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Vaizleri kürsileri bezetmiş
Cândan geçmiş emru'llâhî gözetmiş
Allah için sohbetini uzatmış
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Ramazân'da bir âli-şân ederler
O şeh-r-i sıyâmı zî-şân ederler
Fukarâ gönlünü gülşen ederler
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Civanlar pîrlere hürmet ederler
Duâsın olmaya gayret ederler
Ramazâna güzel hürmet ederler
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Rabb'im beldemize merhamet ede
Ahâlisi râh-ı Mevlâ'ya gide
Enbiyâ evliyâ bir himmet ede
Mevlâya emânet olsun erzurum

Doğa kalbimize nur-i hidâyet
Sâbık ola sâbit ola sa'âdet
Ol zaman bulunur bâkî selamet.
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Binlerce bin medfûn evliyâsı var
Zâhir bâtın nice asfiyâsı var
Feyz ü berekât-ı Kibriyâ'sı var
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Dilerem keremi Kerim'den elbet
Rabbim ede Erzurum'a merhamet
Halkeyeye Rabbim bir âli himmet
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

İnsaf merhametle kalbimiz dola
Gittiğimiz tarik şer'at ola
Kalbimiz envâr-ı ma'rifet bula
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Bir kul günâhına tevbe ederse
Sâdikâne o dergâha giderse
Afvolur günâhı her ne kadarsa
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Dilerem dâimâ kân-ı keremden
Kaldırmaya nûr-i irfân didemden
Bizi halâs ede derd-i veremden
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Hafızları binbir hatim okurlar
Nur-ı Kur'an enharına akarlar
Nüzül-i merhamet-gâhe bakarlar
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Binbir hatim nuru arşı doldurmuş
Bela musibeti yerden kaldırmış
Düşmânları kahreylemiş öldürmüş
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Kerem-i Kerim'den oldu inâyet
Binbir hatim beldemizde kırâ'at
Gönlümüze doldu nûr-i şer'at
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Rabb'im hıfzeyeyle düşman şerrinden
Gazab göstermeye berr-ü bahrinden
Husûsâ ki Erzurum'un şeh-rinden
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Kalblerine dolsun feyz-i Rabbânî
Ahâlisi bulsun rahm-ı Rahmânı
Lütfi Erzurum'dan gördün ihsânı
Mevlâ'ya emânet olsun Erzurum

Alvarlı Muhammed Lütfi Efe

İÇİNDEKİLER

01 Başlarken
Cemil ÖZKAN

02 Editörden
Nihat ÖZER

03 Erzurum Destanı

08 Aforizmalar
Semra DEMİR- Büşra TEKİN

10 İnternet Bizi Aptallaştırıyor mu?
Emre ŞAHİN

14 Matematik Köşesi

17 Sade Vatandaş
Prof. Dr. Hasan SEÇEN

18 EBA'nın Tanıtımı
Enes GÜLER

22 Keşke
Sinan KARATAŞ

24 Türkiye'de Dergi
Samih POLAT

06
**İnsana Değeri Üniversite
Katmıyor**
Ali BALLI

26
Akvaryum Balıkçılığı
Sinan ANMAZ

12
İslam Tarihi Felsefesi Meselesi
Hırs ve Tamah
Ebral BAYRAK

34
Satrançın Yararları
Erhan KABAN

41
Türk Dünyası Haritası
Nurettin COŞKUN

20
Yer Altından Doğan Güneş:
Cemil Meriç
Mehmet Akif TEPELER

23
Fair Play
Abdurrahim ASLAN

32 Güzel Kelimeler Dükkanı

36 Gidenlerden

38 Zümre Fotoğrafları

42 Sultan Şairler
Hilal KÖSE

44 Çılgın Türkler
Ebru AKSU
Emine KARABAY

46 İngilizce Köşesi

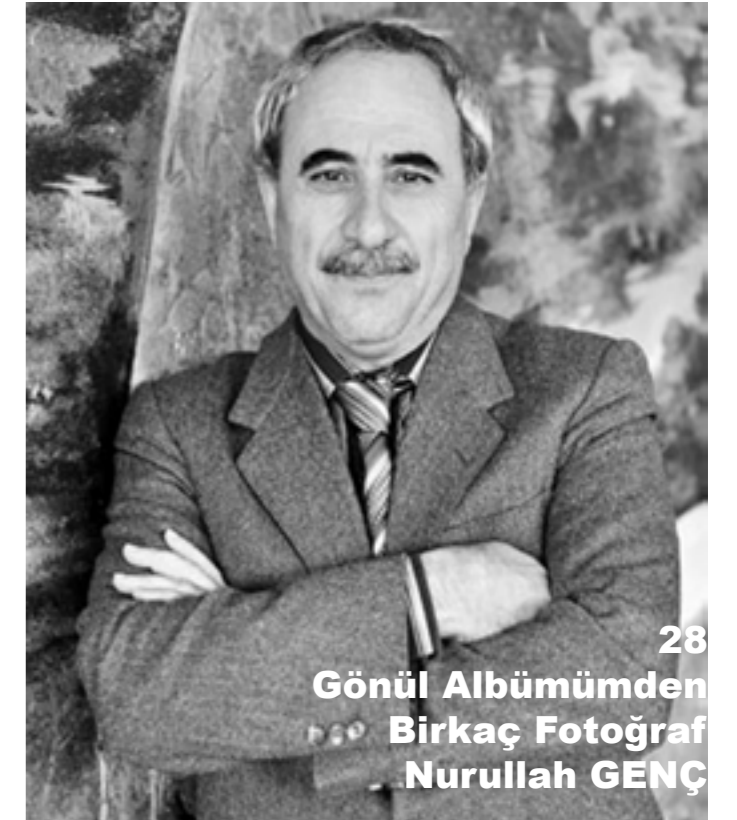
48 Capsler
Emirhan KESKİN

50 Kıssadan Hisse
Sariye TAŞ
Merve ŞİMŞEK

52 Kitap Tanıtımı
Hediye GÜL

54 Paranın Arka Yüzü
Nur Muhammet AYDIN

56 Galat-1 Meşhurlar
Fatma ZORBA
Bahar TAŞ

28
Gönül Albümünden
Birkaç Fotoğraf
Nurullah GENÇ

İNSANA DEĞERİ ÜNİVERSİTE KATMIYOR

Üniversite yılları öğrencilerin kendilerini hayata hazırlamaları için son safhadır. Hayatın bundan sonraki seyri, büyük ölçüde bu yıllara kadar atılan adımların izlerini taşıyacaktır. Bu süreyi iyi değerlendirenler, sıradan üniversite mezunlarına göre hayatlarında daha başarılı olacaktır. Çünkü onlar diplomanın peşinde sıradan bir mezun olmamışlardır. Hayata ve üniversiteye yaptıkları maddi manevi çalışmalarıyla değer katabilmişlerdir.

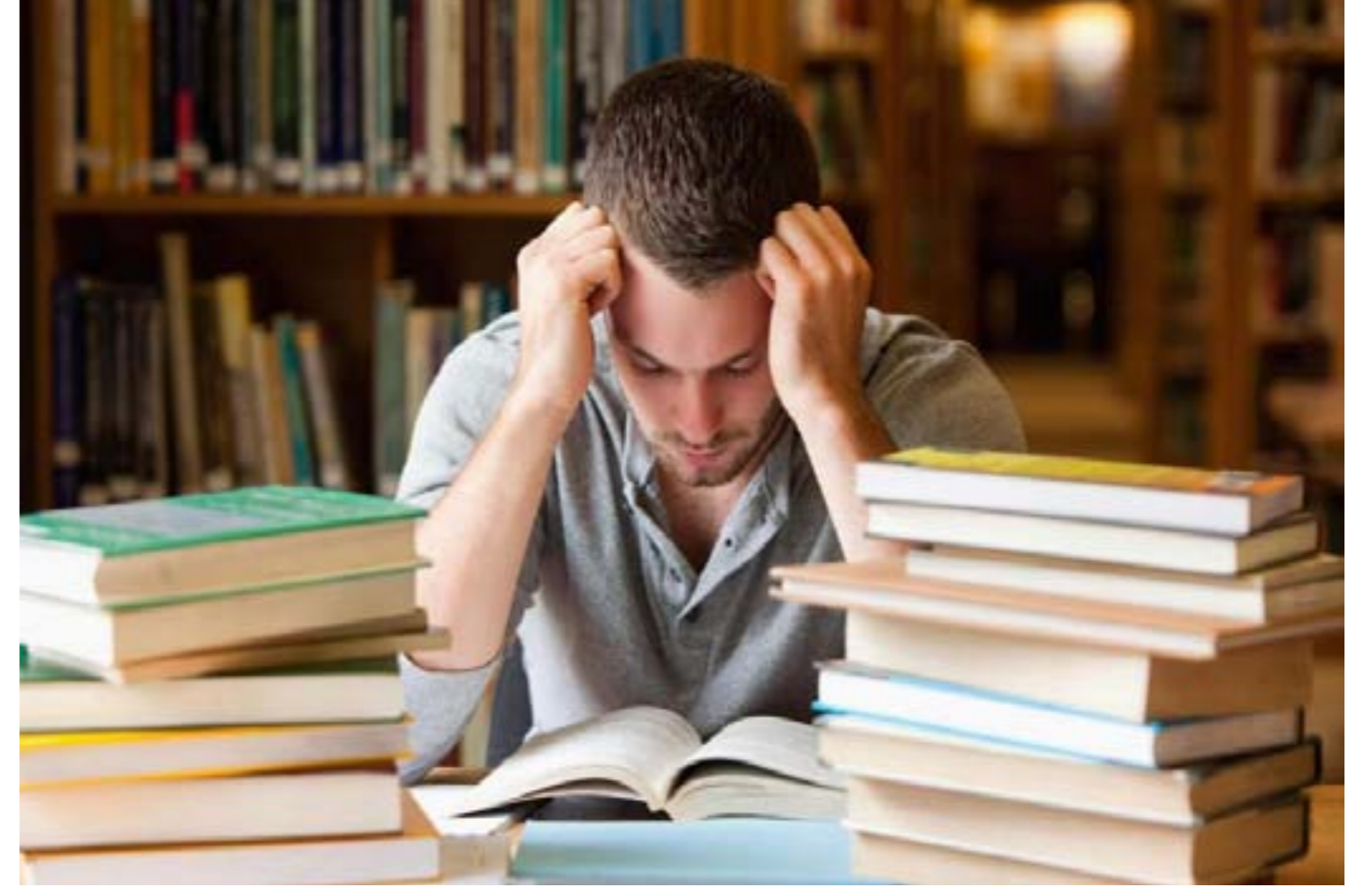
Öğrencilerin hayata değer katma ve dünya şartlarını daha yukarıdan tenkit etme kabiliyetleri ise tartışmalıdır. Bu açıdan öğrencilerin kendilerini diğer mezunlardan müspet yönde ne kadar farklılaştırdıkları önemli bir konudur. Üniversite öğrencilerin büyük bir çoğunluğu popüler kültüründe etkisiyle çok sığ ve sıradan bir öğrencilik hayatı geçirmektedirler. Onlar için üniversite okumak, mezuniyet sonrasını düşünmeden gününü gün etmek, arkadaşlarla gezmek, tozmak, eğlenmek anlamındadır. Ayrıca hayata bir değer katma ideali yoktur. Farklı olmak adına kılıktan kılığa girmenin ise bir değer olmadığı artık her insanın malumu olmuştur.

Üniversite bitirecek öğrencilerin sadece not temelli bir eğitim hayatı benimsemeleri de çok mantıklı değil. Düşük not ortalamasıyla da olsa bir şekilde okullar bitirilebilir; ama asıl mesele bundan sonra başlamaktadır. Mezun olan öğrenciler hem pratik hayattan uzaklaşmakta hem de alanıyla ilgili yüzeysel bilgilerle iş gücü peşinde koşmaktadırlar.

Hayata değer katma düşüncesi, insanlığa farklı güzellikler sunma kabiliyeti ve yolunda gitmeyen bozuklukları düzeltme isteği ise artık hayatın iş gücü çarkı arasında eriyip kaybolmuştur. Bir talebe eğitim her noktasında olgunlaşmayı donanımını elde etmeyi, yaşanacak dünyevi ve uhrevi hayatın yanında icra edilecek mesleki hayata da değer katmayı, gerçek hayat gayeleri arasında sıralamalıdır. Yoksa neticede üniversite, rüyanın hayata geçirilmediği, mali hülya sahaları olarak kalır.

Üniversite bitirecek öğrencilerin sadece not temelli bir eğitim hayatı benimsemeleri çok mantıklı değil. Düşük not ortalamasıyla da olsa bir şekilde okullar bitirilebilir; ama asıl mesele bundan sonra başlamaktadır.

Mezun olan öğrenciler hem pratik hayattan uzaklaşmakta hem de alanıyla ilgili yüzeysel bilgilerle iş gücü peşinde koşmaktadırlar.

Normaldir ki, bölümünü bitiren bir mezun, alanıyla ilgili bilgilerinin tamamını bütün yönleriyle öğrenmiş olamaz. Okudukları bölümde temel anahtar bilgiler verilmiştir. Onları derinleştirmek ise öğrencilere kalmıştır. Üniversite öğrencilerinin öğrencilik yıllarında yapacakları işlerden bir tanesi bölümleriyle ilgili bir konuda uzmanlaşmaktır. Herkes her şeyi iyi bilmeyebilir; ancak herkes bir şeyi iyi bilmesi gerekir. Bu şuurda kendisini yetiştirmiş öğrenciler, mezun olduktan sonra her konuda görüş belirtmeseler de, yeri geldiğinde kendi uzmanlaştıkları bir konuyu enine boyuna tartışabilirler. Böylelikle en az bir konuda söz söyleme hakkını kendilerinde bulabilirler. Bunun için idealist bir öğrenci, gerek okul müfredatı icabı hazırladığı seminer ve ödevlerle, gerekse kendi ferdi çalışmalarıyla belirli sahalarda kendilerini derinleştirmelidir. Bunun yolu da okuma ve araştırma merakından geçer. Birçok insan için üniversite yılları en fazla kitap okuma fırsatının elde edildiği zamanlardır. Bu zamanlarda öğrenciler hayata dair ne varsa onlardan habersiz

kalmamak için genel kültür kitaplarını, alanlarında derinleşmek için de mesleği ile ilgili kitap ve makaleleri okumalıdır. İnsanların hayatı ne kadar anlamlandırdığını anlayabilmek için "kaç kitap okudun?" sorusuna vereceği cevap önemli bir ipucu olacaktır. Bir konu ile ilgili görüş ortaya koymak gerektiğinde, konuyla ilgili önemli kaynaklardan habersiz olmak, kişinin ehliyetini ve verdiği bilgilerle ilgili güvenilirliğini zedeleyecektir.

İnsanın bir alanda kendini yeterli görmesi için, sadece üniversite mezunu olmasının kâfi olmadığını yazımızın başında ifade etmiştik. Bunun için alanında uzmanlaşmak isteyenlerin devam etmesi gereken programlardan birisi de lisansüstü eğitimidir. Kişi mezuniyet sonrasında yapacağı yüksek lisans sonrasında alacağı doktora derecesi ile genel alanının çok özel bir sahasına inmiş olacak ve o sahanın tüm bilgilerini teferruatlı bir şekilde edinmek zorunda kalacaktır.

Özetlemek gerekirse, diploma eskisi gibi geçerliliğini korumamaktadır. Çünkü etraf diplomalıdan geçilmez hale gelmiştir.

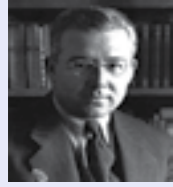
Çağın insanları artık bir şekilde bilgiye kolayca ulaşabilmektedir. İnsanlar arasında yer edinebilmek, kendimizi ifade edebilmek için niteliklerimizi arttırmak, bilgilerimizi derinleştirmek durumundayız. Tutunabileceğimiz bir dal ile insanlar arasında bir yer edinebiliriz. Bu dalda bizim kendimizi yetiştirdiğimiz bir uzmanlık alanı olacaktır. Üniversite okuyan öğrencilerin okudukları alanın genişliğinden haberdar olmaları için genel bilgiler kazanmaları gerekir; ancak bununla yetinmek sıradanlıktan öteye götürmeyecektir. Bir alanda derinleşmek, özel bilgiler edinmek ve hayatı farklı boyutlarıyla kavramaya gayret etmek öğrenciye ayrıcalık kazandıracaktır.

İnsan ve Hayat Dergisinden derlemedir.

Ali BALLI
Coğrafya Öğretmeni

AFORİZMALAR

Seni seviyorum. Deli gibi değil, gayet akli başında olarak seviyorum.

Kürk Mantolu Madonna, Sabahattin Ali

"İnsan, düşleri öldüğü gün ölür."

Yaşar Kemal

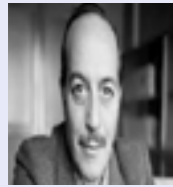
Duydum ki gıybetimi yapmışsın, yüzüme söylemekten kaçmışsın. Benim gibi bir acizden korkmuş Allah'tan korkmamışsın.

Mevlana Celaleddin-i Rumi

Sevgili insanlık! Bir çocuk masumiyetiyle bir kere daha "elma!" diyoruz. Ne olur çık artık!

Tutunamayanlar, Oğuz Atay

Güzel hayat isteyen, güzel insan biriktirsin."

Cemal Süreya

Bir yanlış tekrar ediyorsan, artık o bir yanlış değil; karardır.

Paulo Coelho

Cahilsin, okur öğrenirsin. Gerisin, ilerlersin. Adam yok, yetiştirirsin. Paran yok, kazanırsın. Her şeyin bir çaresi vardır. Fakat insan bozuldu mu, bunun çaresi yoktur.

Ahmet Hamdi Tanpınar

Küçük insanlar dengini; büyük insanlar kendini arar.

Yunus Emre

Güzel Allahım, senden ne geleceksene gelsin; Sen ki, rahmetinle de, kahrınla da güzelsin...

Çile, Necip Fazıl Kısakürek

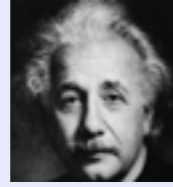
"İyilik eden mükâfat beklediği an tefecidir."

Cemil Meriç

Boş bir kafa, şeytanın çalışma odasıdır.

Platon

"Savaşmak istiyorsan, kendi cahilliğinle savaş."

Albert Einstein

Ve öylesine kalabalık ki yalnızlığımız. Ne yana dönsek kendimize çarpıyoruz...

Cahit Sıtkı Tarancı

Eğer çok konuşmak faydalı olsaydı, Allah iki ağız bir kulak verirdi. Onun için, çok dinleyip az konuşmak gerek.

Şems-i Tebrizi

"Olmamasına razıyım. Oluyormuş gibi olmasın yeter."

Franz Kafka

İnsanlar sevmek için yaratıldılar. Eşyalar ise kullanılmak için. Dünyadaki kaosun nedeni; eşyaların sevimliliği ve insanların kullanılmasıdır.

Cemil Meriç

"İnsana en çok acı veren şey, söyledikleriyle söylemek istedikleri arasındaki uçurumdur."

Dostoyevski

"Ve her şey bittiğinde hatırlayacağımız şey; düşmanlarımızın sözleri değil, dostlarımızın sessizliği olacaktır..."

Konuşmalar, Aliya İzzetbegoviç

AFORİZMALAR

"Beyim diyor, bizim yolumuz, köprümüz, çeşmemiz yok; kitaplığı ne yapacağız? Anlatıyorum ona: Eğer kitaplığınız olursa, yolunuz, çeşmeniz, köprüünüz de olur!"

Eşekli Kütüphaneci, Fakir Baykurt

Gözlerimi kapayabilir, kulaklarımı tıkayabilir, ama düşünmeden edemezdim.

Toprak Ana, Cengiz Aytmatov

"Bence, ne yapılsa da iki insanın hakkı ödenmez. Bunlar: öğretmen ve annedir."

Sefiller, Victor Hugo

Körler memleketinde görmek bir hastalık sayılır.

Cenap Şahabettin

"Ben sana bir elma versem, sen bana bir elma versen, bende bir elma, sende bir elma olur. Ben sana bir bilgi versem, sen bana bir bilgi versen, bende iki bilgi, sende iki bilgi olur."

Konfüçyüs

Düşüğünde yanında olan değil, kalkman için el uzatan dosttur. Unutma, kötü günde katkısı olmayanın iyi günde hissesi yoktur.

Dostoyevski

Ağzında yalan varken konuşma!

Özdemir Asaf

Aşk iğnesiyle dikilince bir dikiş, kıyamete kadar sökülmezmiş...

İskender Pala

Siz hiç bir sarrafın bağırdığını duydunuz mu? Kıymetli malı olanlar bağırılmaz.

Necip Fazıl Kısakürek

Hem zekilerin hem de aptalların başarısızlıkları vardır, zekilerin farkı, ders almalarıdır.

Şu Hortumlu Dünyada Fil Yalnız Bir Hayvandır, Ahmet Şerif İzgören

"Bir insanın zekası verdiği cevaplardan değil; soracağı sorulardan anlaşılır."

Albert Einstein

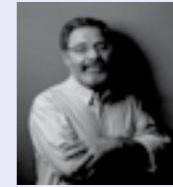
İnsan üretmeden tüketen tek yaratıktır. Süt vermez, yumurta yumurtlamaz, sabanı çekecek gücü yoktur, tavşan yakalayacak kadar hızlı koşamaz. Gene de tüm hayvanların efendisidir.

Hayvan Çiftliği, George Orwell

'Yarın sana göz açtırmayacak olanlar, bugün göz yumduklarındır.'

Can Yücel

Herkesin aynı yalana inanıyor olması, onu gerçek yapmaz.

Ahmet Ümit

"Kitap yakmaktan daha kötü suçlar vardır. Bunlardan biri de kitap okumamaktır."

Ray Bradbury

Kafa karışıklığı iyidir, insan bir kafası olduğunu anlar.

İsmet Özel

"Okuduklarımız kadar değil, Sindirdiklerimiz kadarız ."

Hayat Bilgesi, Mümin Sekman

Büşra TEKİN
11/B

Semra DEMİR
11/C

İnternet ve özellikle Google'a bağımlılığımız üstel olarak arttıkça, bizler de artan biçimde hissetmiyor muyuz beynimizde bir şeylerin değiştiğini?

İNTERNET BİZİ APTALLAŞTIRIYOR MU?

Stanley Kubrick' in başyapıtlarından "2001 a spaceoddysey" filminin en etkileyici sahnesinde, astronot Dave Bowman, HAL süperbilgisayarını devre dışı bırakmak için hafıza kartlarını bir bir çıkartırken, HAL, "Yapma Dave, zihnim yok oluyor, hissediyorum, hissediyorum bunu!" der. İnternet ve özellikle Google' a bağımlılığımız üstel olarak arttıkça, bizler de artan biçimde hissetmiyor muyuz beynimizde bir şeylerin değiştiğini?

Beynimizin çalışmasındaki değişiklikler, en başta, her türlü bilgiye çok daha kolay ve hızlı ulaşabilme-mizden kaynaklanıyor. Aklımız, artık, daldan dala atlamaya, bir konuyu çabucak gözden geçirip bir diğerine geçmeye alışıyor. Bunun da en olumsuz etkilerinden biri, kitap okuma, daha doğrusu okuyama (!) üzerine oluyor. Eskiden bir kitabı saatlerce keyifle okurken, artık birkaç sayfa okuduktan sonra dikkatimiz dağılıyor, başka bir şeye geçme ihtiyacı duyuyoruz.

Bu, benim de, kendimde ve çevremde gözlediğim gerçekten endişe verici bir değişim.

Günümüzde, bir çoğumuzun, gözleri ve kulakları aracılığı ile algıladıklarının artan bir bölümü gerçek dünya yerine internet üzerinden geliyor. Haber, mektup, gazete, dergi, kitap, ansiklopedi, müzik, resim, film, oyun ..hepsi orada. Üstelik de pek çoğu, her yerden, ücretsiz ve anında ulaşılır durumdalar! Basılı kitapların dipnotlarından çok farklı olarak, İnternetteki bağlantılar bizi, bir tıkta, yeni bilgilere uçuruyor. Bütün bunlar, duygu ve düşüncelerimiz için malzeme hatta birer nimet olurken; düşünüş biçimimizi, düşünce süreçlerimizi ve davranışlarımızı değiştiriyorlar. Bir benzetme yapmak gerekirse, eskiden bilgi denizinde yavaş yavaş yüzen bir dalgıç iken, şimdi dalgaların üzerine zıplayan bir jetski sürücüsüne döndük!

OTOMATİK ÖZETLEME

Araştırmalar, her meslekten insanın, örneğin yazarların, araştırmacıların, doktorların, benzer sorunları yaşadığını doğruluyor. Kitapları, hatta uzunca makaleleri okumak giderek zorlaşıyor ve terk ediliyor. Değil "Harp ve Sulh" ya da "Sefiller"i okumak, bir blogdaki üç dört paragrafı hazmetmek bile olanaksızlaşıyor. Beyinlerimiz artık neredeyse müzikteki "staccato" ritmiyle, yani kesik, kesik çalışıyor. Webdeki dokümanların başlıkları, «içindekiler» bölümü, ya da özeti yeterli görülüyor.

University College London' un ülkenin kütüphanelerinde yaptığı bir araştırma, bu "kaymağını alma" diyebileceğimiz arama ve okuma türününün genelleşmekte olduğunu gösteriyor.

Bu nedenle otomatik özetleme algoritmaları ve yazılımları günümüzde önemli bir araştırma alanı oluşturuyor.

İşin ilginç yanı, 20-30 yıl öncesine göre daha çok okuyoruz! Ama, şimdiki başka tür bir okuma. O kadar başka ki, bizlerin de başka tür bir düşünme biçimine, hatta başka bir benlik sahibi olmamıza yol açıyor. İnternet türü okumanın, yani hız ve verimliliğin öncelikli olduğu günümüzde, yazılı basın döneminin "derin okuma"sı diyebileceğimiz, düşünerek ve içe sindirerek okumanın yerini, enformasyon seçici, ayıklayıcı bir okuma alıyor. Bu da, beynimizin, sakin ve kesintisiz bir derin okuma sırasında aktifleşen, anlam çıkarma ve bağlantılar kurma becerilerinin giderek devre dışı kalmalarına yol açıyor.

Okuma, insanların içgüdüsel bir özelliği değil, sonradan öğrendikleri bir yetidir. Okuma, beynin birçok değişik bölgesini seferber eder ve bu bölgeler dile ve alfabeye göre ciddi değişiklikler gösterir. Bu nedenle okuma (ve yazma) yöntem ve stili aklımızın çalışma biçimini de doğrudan etkiler. Buna verilen en ilginç örnek, büyük filozof Friedrich Nietzsche' nin 1880 li yıllarda görüşünün bozulması ve kaleme yazmakta zorlanması üzerine ellerine bakmak zorunda kalmamak için daktiloda on parmak yazmayı öğrenmesidir. Birçok otoriteye göre, daktiloda yazmaya başlaması ile birlikte Nietzsche' nin yazı stili de değişmiş, filozofun belagatı (güzel konuşma sanatı) daha çok kelime oyunlarına ve telgraf stiline dönüşmüştür.

Günümüzde, bir çoğumuzun, gözleri ve kulakları aracılığı ile algıladıklarının artan bir bölümü gerçek dünya yerine İnternet üzerinden geliyor.

Emre Şahin
İngilizce Öğretmeni

İSLAM TARİHİ FELSEFESİ MESELESİ Hırs ve Tamah

İnsan, yaşadığı her yerde ve zaman diliminde en temel yaşam serüveni olan hayata tutunma, ayakta kalabilme mücadelesi içinde, hareket etme kabiliyetiyle sosyal oluşumunu tamamlamaya çalışan yegâne varlıktır. Burada Kur'an'a göre Mümkinat olarak varlık sahnesinde rol alışı, fitrata uygunluk durumu içinde kendisine ihdas edilmiş bazı kuvvelerin, sırat-ı müstakim üzere (şeceat, iffet ve hikmet) ihdasıyla Mutlak Varlık olan Rab tarafından mükellef tutulması ön plana çıkar. İşte bu varlık döngüsü içinde bazen insan diğer kardeşlerine (Genel geçer ahlaki normlarda ittifak etmiş insanlığa); her ne hikmetse karşı koymak, adil ve hukukunu; kurallarını, bir çok cüzinin hükmünü kapsamına alan külli kaziyeler (önergeler) bütününe hiçleyp değeri kendinden menkul dide-i agah, (zan ve gösterişçi) üstünlük taslamak gibi garip bir takım işleri de kendisine meziyet edinmiştir. Şu an insanın yaşadığı her alanda bu problem düşüncenin çevremizi sarması ürkütücü bir hal almıştır malumuna...çünkü şaşılabilir bir hırs ve tamah içindekilere değildir bu durumu fark etmek.

Evet, hırs ve tamahın bireyden başlayan ve uluslararası çıkar

mücadelesine kadar ulaşan bu serüvenini gözler önüne seren izahlardan en naif olanı belki de Kuran-ı Kerim'de Tekasür suresindeki İNSAN TİPOLOJİSİ'dir. Surenin o sarsıcı ifadeleri bütün insanlar için bir tespit ve uyarı olması hasebiyle dikkate şayandır. Sure hakkında Tefsircilerin beyanlarına bakarsak; Mekke döneminde vah yedilmiştir, nüzul sıralaması 16.sure olduğu ve Kevser suresinden sonra Maun suresinden önce indiği belirtilir. Toplam sekiz ayettir. İsmi ilk ayette geçen dünyalık uğruna yarışmak, daha çok dünyalık sahibi olmakla övünmek gibi anlamlar içeren "Tekasür" kelimesinden almıştır. Bunun yanında "Elhaküm ve Makbure" gibi isimlerle de anılmıştır.

" Tekasür terimi, "çoğaltma için ihtirasla çırpınma", yani taşınır veya taşınmaz, gerçek veya hayali kazançları arttırma ihtirası anlamına gelir. Yukarıdaki bağlamda bu terim, insanın, daha çok konfor, daha fazla maddî servet, insanlar veya tabiat üzerinde daha güçlü otorite ve kesintisiz bir teknolojik ilerleme için çırpınma saplantısını ifade eder. Bu çabaların, başka her şeyi dışlayan bir şekilde aşırı bir tutku ile sürdürülmesi, insanı her türlü ruhi kavrayıştan ve dolayısıyla tamamıyla manevî/ahlakî değerler üstüne kurulmuş herhangi bir sınırlama ve kısıtlamayı kabullenmekten alıkoyar ve sonuçta yalnız bireyler değil, bütün bir toplum iç tutarlılığını ve dengisini ve böylece her türlü mutluluk şansını yavaş yavaş yitirir.

Seküler terminolojinin ana güç unsurları itibariyle kendi yaşamsal kaidelerini; bu ayaklar üzerine; ihtiras ve tamah; kurmasını kadim geçmişinden alması olasıdır (İslami anlayışa

göre batıl veya ene merkezli haz). Bu kapital zihniyet, İslam'ın tekrar, özellikle Ortadoğu coğrafyasında canlandığını hissediyor olmalı ki; bu inancın ortak kanaati olan paylaşarak

çoğalma ve büyüme anlayışını hiçleme adına çok ciddi derecede efor ve kaynak sarfettirmektedir. Felaket senaryoları içine işte bir İslami Rab ve ona inanan insanların bu birlikteliğini engellemek ve gelecek adına almaya çalıştığı tedbirlerle bunu göstermektedir. Bu coğrafya insanının zafiyetlerini iyice tahlil eden sekülerizmi benimseyen bu odaklar, İslam'ın biz merkezli diğergamlık telakkisi (sahabi anlayışı), yerine ; Egoizmin biz merkezli asabiyet (ırkçılık) algısını tesis etmeye çalışmaktadırlar görmek gerek. Bu kapitalist ve klasik sosyalizm savunucuları geliştirdikleri diyalektik söylemlerle ekonomik siyasi ve askeri güç unsurlarını da etkin bir şekilde kullanarak etnik temellere dayalı tesis ,işleme ve yıkım çalışmalarını ; adeta anestezi bir disiplin içinde sürekli enjekte ederek; istedikleri yerde uygulamaya çalışmaktadırlar.

Tabi burada tezat olan seküler mantığın faaliyet tarzı değil; onunla aynı hengameyi amaç edinen islami bir geleneğin içinde olan çeşitli unsurların kapital ve kommün eksene kaymasıdır. Lakin geçmişini diğergamlık üzerine inşa etmiş bu unsurların (özellikle Ortadoğu halkları),dünyevileşme arzusu, hafızalarını resetlemeye kalkışmaları manidardır. Bu düşünceye, yıkıma ve lokal anestezi ile sosyal dokuya yapılan müdahalelere karşı koyabile gücü neden kaybedildi sorgulamak gerek. Bu gücü yakalamak için İslam'ın biz (hasbik üzerine inşa edilmiş kazanç ve paylaşma) anlayışıyla ve yeniden ahash mantığının inşası ile ciddi bir mücadele ve mücahede yöntemiyle olacağına inanmak gerek. Yoksa sonuçları

itibariyle vebalinin külli bir değerler bütününe kapsayacağı bilinmelidir. Nitekim pes etmeme adına Ankebut Suresinin ikinci ayetine bakılırsa;

İNSANLAR, [sadece] "İnadık!" demeleriyle bırakılacaklarını ve sınava çekilmeyeceklerini mi sanıyorlar?2 O halde şimdi sormak lazım: İsteğin ifrat mertebeye ulaşmasında tetikleyici unsur acaba sekülerizmin, konforu bir nimet perspektifinde sunarak islam inancına sahip olan bireyi yanıltması mıdır; yoksa inançlı insanların bu nimetin nereden geldiğini sorgulayan bir kalp tezkiyesinden kaçması mıdır? Sanırım bu etik mülahaza ana eksene dönmeye yelken açacak ve sınav daha iyi anlaşılacaktır.

İşte islami geleneğin , bireysel hazcılık ve milliyet eksenli bir ırkçı yaklaşımını sürekli empoze etmeye çalışan sekülerizme karşı yeniden tesisinde Kur'an'ın birleştirici gücüne başvurmak gerekmez mi? bu noktada Mutlak Varlık (Ezeli Rab) – mümkünat(sonradan varlık sahnesine çıkan) arasındaki rabtı anlamak, inananlar açısından ne derece ehemmiyet arz eder akletmek lazım. İnadık demekle başlayan insanın asıl yaşam kalitesi ve ebediyet isteği ,iç huzurla buluşması, İHTİRAS hareketliliğini sükuna çevirmesi ,İslam'ın ihсан boyutuyla yaşanması, yakın tahsili,yetkin nazariyenin varlığı , sosyal adalet ve bireysel hürriyete (latifelerini asli unsurlarına teslim etme hali) hemen Yetkin nazarlar denetiminde başlanması gerekmez mi? Yoksa Gabriel Garcia MARQUEZ'in; "Yüreğini kolla ölmeden çürüyorsun" ifadesiyle baş başa kalınacak, kaçınılmaz son budur.

- 1 Şaban,Zekiyiddin;Usul'ı Fıkıh (Türk Diyanet Vakfı. Ankara,2006)
- 2 Esed,Muhammed; Meal.Tefsir,(TEKASÜR Suresi)
- 3 Esed,Muhammed; Meal.Tefsir,(ANKEBUT, Suresi)

Ebral BAYRAK
Müdür Yardımcısı

MISIR'DA MATEMATİK

Mısırlı âlimler çoğunlukla rahat ve güvenli tapınaklarında hayatın karmaşasından uzak yaşayan rahiplerdi ve tüm batıl inançlarına karşın, Mısır biliminin temellerini onlar attılar. Kendi söylencelerine göre, bilimler İÖ 18000'lerde, Mısır'ın erdem tanrısı Throth'in [eski Yunanlıların "Hermes Trismegistus," Merkür, dedikleri tanrı; Trismegistus "üç defa büyük" anlamında. ç.n.] yeryüzündeki 3000 yıllık hükümler sırasında icat edilmişler ve arkaik bilim kitaplarının pek çoğu bu âlim-tanrının derlediği yirmi bin ciltlik (İS 300'lerde yaşanan tarihçi Manetho'ya göre bu rakam otuz altı bin olmalı) külliyyatın içinde yer almaktaydılar.

Yazılı Mısır tarihinin başlarında matematiğin hayli gelişmiş olduğunu; piramitlerin tasarım ve inşaatının gerektirdiği dakik ölçümler, matematik bilgisi olmadan mümkün olamazdı. Yaşamın Nil'in alçalıp yükselmesiyle yakından ilişkili olması, nehrin hareketinin ölçülmesini ve kaydedilmesini getirirken, kâtipler ve mesahacılar taşkınını kapsadığı toprağın boyutlarını dikkatle ve sürgit hesaplamak durumundaydılar; nitekim geometri sözcüğünün buradan geldiği anlaşılmaktadır. Arkaik yazarların hemen hepsi, geometri biliminin keşfini Mısırlılara mal eder. (...)

Kullandıkları rakamlar işlevsel olmaktan uzaktır: 1 yazmak için bir vuruş, 2 yazmak için iki vuruş, 9 yazmak için dokuz vuruş, 10 yazmak için yeni bir şekil; (...) 90 yazmak için yan yana yazılmış dokuz adet 10 şekli (...) 1.000.000 yazmak için böyle bir sayının olabileceğine şaşırması gibi ellerini havaya, başının üstünde kaldırmış bir adam resmi (...) Mısırlılar ondalık sistemi yakalayamadılar; "sıfır"ları yoktu, ama bayağı kesirleri icat etmişlerdi... Çarpma bölme piramitler kadar eskiydi. Ahmes Papirus diye bilinen en eski bilimsel matematik tezinin tarihi İÖ 2000-1700 olmakla birlikte yazıldığı tarihten beş yüz yıl öncesinin bilgilerini ihtiva eder. Ahmes Papirus'u bir ahırın ya da tarlanın kapasitesinin nasıl ölçüleceğini örnek çizimlerle gösterir ve birinci derece denklem öğretir. Geometride de sadece kare şeklindeki alanların değil, dairelerin, küplerin yüzey ve hacimleri ölçülür. Pi sayısının varlığından da haberdar olan Mısırlılar, 3,16 olarak hesaplamışlardı. Bizler, dört bin yıl sonra 3,16'dan 3,1416'ya ilerlemiş olmanın onurunu yaşamaktayız.

SAYI	YAZILIŞI
0	○
1	—
2	— —
3	— — —
4	— — — —
5	— — — — —
6	— — — — — —
7	— — — — — — —
8	— — — — — — — —
9	— — — — — — — — —

Mısır matematiğine ilişkin bilgilerimizin çoğu iki kaynağa dayanır .Bunlar 85 problemi içeren Rhind Papirüsü ve bundan belki de 200 yıl öncesine ait olan ve 25 problemi kapsayan Moscow Papirüsüdür .Bu elyazmaları düzenlenirken içerdikleri problemler zaten eskiden beri biliniyordu ; ama yakın dönemden hatta Roma döneminden kalma az sayıdaki papirüsteki yöntemler de bundan farklı değildi .Kullandıkları matematik onlu sayı sistemine dayanıyordu ve 10dan büyük her 10lu birim için özel simgeler kullanılıyordu .Bu tür sistemleri Roma rakamlarından biliyoruz

Moscow Papirüsü

Rhind papirüsü kadar ünlü olmasa da bilinen bir mısır papirüsüdür.Moscow papirüsünde günlük hayattan 25 problem içerir.Özellikle bu problemler açısından 14. s. çok önemlidir.

- Problem 14. Tepesi kesilmiş bir kare piramidin hacminin hesaplanması.
- Alt taban kenarı 4 br, üst taban kenarı 2 br, yüksekliği de 6 br olan bir tepesi kesik kare piramidin hacmini bulalım. Bu tür bir hesaplama, günümüzde bile nasıl yapıldığından emin olunamayan piramitlere ilişkin güzel bir hesaplama örneğidir.
 - Hesaplama taban alanının hesaplanmasıyla başlar: $4 \cdot 4 = 16$. Sonra üst tabanın alanı hesaplanmaktadır: $2 \cdot 2 = 4$. Bundan sonra da tabanların kenar uzunlukları çarpılmıştır: $2 \cdot 4 = 8$. Bu üç sayı toplanmış ve $16 + 4 + 8 = 28$ bulunmuştur. Son olarak ta yüksekliğin üçte biri olan 2, bulunan bu sonuçla çarpılmıştır ve papirüste "sonuç 56'dır" diye belirtilmiştir.

Rhind Papirüsü, Ramesseum yakınında küçük bir binanın harabelerindeki Thebes'te bulunmuştur. Bu papirüsün kopyası, Ahmes tarafından Hyksos Pharaoh'un 15. Dynasty döneminde yazılmıştır. Apepi 1. Ahmes, yazılarının, III. Amenemhet zamanındaki yazılarıyla benzerlik gösterdiğini ifade etmiştir. (M.Ö 1842-1797).

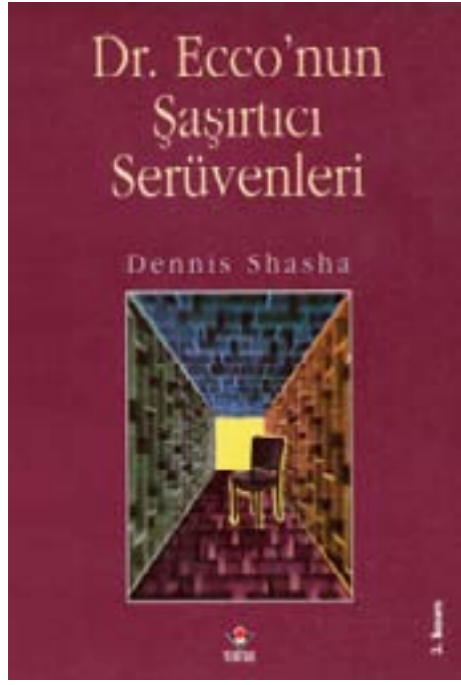
Papirüs, hiyerogliflerin işlek formuyla yazılmıştır. Orijinali 5,4 m uzunluğunda, 32 m genişliğinde basit bir parşöme yazılmıştır Rhind Papirüsü, matematik bilgileri konu alıyor, Algebra, Geometri, Trigonometri ve Bölme. Antik Mısırlı matematik biliminin temeli. Alexander Henry Rhind, 1858 yılında Luxor satın alındı.

Kaçak Ramesseum kazılarında ortaya çıktı.

Pi sayısı'nın bilinen en eski kaydını içeren, M.Ö. 1650'li yıllarda mısırlı bir katip olan Ahmes tarafından yazılan papirüstür. Eski Mısırlılar sadece birim kesirleri payda ve bölü çizgisi ile kullanmışlardır. Örneğin; bir bölü on üçü, $\frac{1}{13}$ ekinde göstermişlerdir. Sadece iki bölü üç, bu kuralın dışında kalmıştır.

Bu kesir için iki adet bölü çizgisi kullanmışlardır. $\frac{3}{3} = 1$

Dr. Ecco' nun Şaşırtıcı Serüvenleri

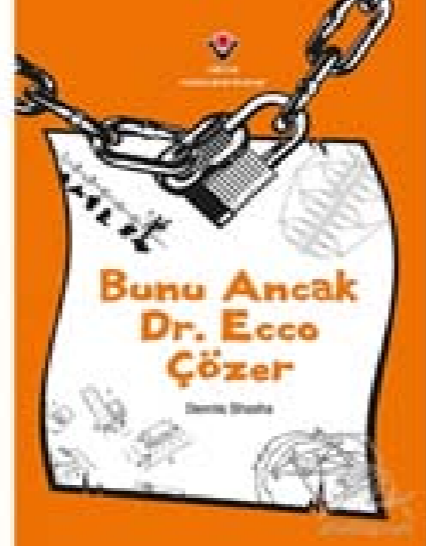
Dennis Shasha, Tübitak Yayınları

Elinizdeki kitabın kahramanı matematik dedektifi Dr. Ecco'nun bilmece çözmek gibi sıradışı bir uğraşı var. Genellikle sezgilerinden ve tümevarım yönteminden yararlanan Dr. Ecco, devlet adamları, çift yanlı ajanlar, eksantrik milyarderler ve define avcıları tarafından çözümleri için kendisine getirilen bilmecelerin kolaylıkla üstesinden geliyor. Bilgisayar ve matematik alanlarında rastlanan bilmecelere yer verilen Dr. Ecco'nun Şaşırtıcı Serüvenleri okura problemlerle uğraşmanın çekiciliğini hatırlatıyor...

Bunu Ancak Dr. Ecco Çözer

Dennis Shasha, Tübitak Yayınları

Daha önce Tübitak Popüler Bilim Kitapları arasında çıkan "Dr. Ecco'nun Şaşırtıcı Serüvenleri" gibi Bunu Ancak Dr. Ecco Çözer de bilmece çözmekten zevk alan kişiler için yazılmıştır. New York Üniversitesi, Courant Matematik Bilimleri Enstitüsü'nde öğretim üyesi olan Dennis Shasha bilmece çözenin bilgiden çok sezgi ve düş gücü isteyen bir uğraş olduğunun altını çizirken okuru matematik ve mantığın ilgi çekici problemleriyle tanıştırıyor.

Hah, Buldum!

Martin Gardner, Tübitak Yayınları

Martin Gardner kombinasyon, geometri, aritmetik, mantık ve yöntem bulmacalarından oluşan bu derlemeyle, ilk bakışta çözümü imkânsız görünen problemlere farklı bir açıdan bakmayı öneriyor ve böylece insana "Hah, buldum!" dedirten zihin sıçramalarıyla, kısa ve pratik çözümlere nasıl ulaşılabildiğini gösteriyor. Scientific American dergisinde uzun yıllar Matematik Oyunları köşesini hazırlayan Gardner matematiği geniş kitlelere sevdiren onlarca kitabın yazarı.

"Bu kitap, zormuş gibi görünen ve geleneksel yollarla çözmeye kalkışırsanız gerçekten de zor olan problemlerden özenle yapılmış bir seçki. Ancak zihninizi alışılmış problem çözme yöntemlerinden kurtarabildiğinizde sizi doğrudan doğruya çözüme götürecek bir ani kavrayış yaşayabilirsiniz."

BU ÜLKENİN SADE VATANDAŞLARI

Prof. Dr. Hasan SEÇEN

Sade Vatandaş" heykeli bilmem ki duyduunuz mu?

Bir kitapta okudum. Almanya'nın en büyük kentlerinden biri olan Hamburg'da bir parka, elindeki filesi içerisinde,

evine sebze ve meyve götürmekte olan bir insanın heykeli dikili ve "Sade Vatandaş" adı verilen bu heykelin kaidesinde de şöyle yazılıymış: "Hiçbir insanı öldürmeyen, hayatı boyunca kahramanlık yapmayan, hiçbir çatışmaya imzasını atmayan, hayatı boyunca diğer insanların esenliğini dileyen ve onlar için çalışan, sade bir aile reisi olarak yaşad."

Sade vatandaş heykeli bana kendi ülkemizin sade vatandaşlarını hatırlattı.

Bizler, vatan, millet yolunda toprağın altında yatan kahramanlarımızı elbette unutmayalım! Fakat bu ülkenin sade vatandaşlarını da unutmayalım! Onları da mütevazı kahramanlar olarak takdir edelim. Kimler mi onlar?

Kırk yıl dağdan odun taşıyıp, tek bir eğri odun getirmeyen ve "Dağda hiç eğri odun yok mu Yunus?" diye soran Taptuk Emre'ye, "senin dergahına, tek bir eğri odun bile giremez!" cevabını veren Türkmen kocası Yunus örneği, işini doğru yapan herkes!

Yazarlar vardır, tereddüt ettiği bir kelimeyi yazarken beş tane sözlüğe bakar ki, okuyucular o kelimeyi yanlış öğrenip, yanlış kullanmasın!

Babalar vardır, Cenâb-ı Hakk'a tevekkül ederek her sabah erkenden evinden çıkar, "Allah'ın verdiği şükür" ederek döner, çocuğunun eski ayakkabısına bakar, aylarca yeni bir çift ayakkabı alamadığı için yüreği parçalanır da yine de "Allah, devlete ve millete zeval vermesin" diye herkese iyilik dilemekten geri kalmaz.

Anneler vardır, ıstırapı içinde gizli, yüzünde yalnızca mutluluk ifadesi bulursunuz. Ailenin, en yoksul zamanlarında bile, en basit malzemeden en mükemmel yemekler yapabilir, evi düzenli, tertipli; çocukları tertemiz bakımlıdır!

Öğretmenler vardır, her sene ilk defa anlatıyormuş gibi bütün derslerini yeniden hazırlar. "Her sene, yeni olarak ne anlatıyorsun ki yeniden ders notu hazırlıyorsun?" diye soranlara "Fakat ben her sene yeni öğrencilere ders anlatıyorum!" cevabını verir!

Yazarlar vardır, tereddüt ettiği bir kelimeyi yazarken beş tane sözlüğe bakar ki, okuyucular o kelimeyi yanlış öğrenip, yanlış kullanmasınlar!

Gençler vardır, belediye otobüsüne oturmuş, yarım saatlik yol gidecektir. Üç dakika sonra, yerini, otobüse yeni binen kendinden yaşlı beyefendiye veya hanımefendiye verir ve yirmi yedi dakika ayakta gider!

Ustalar vardır, ikinci sınıf malzemeyle bile çalışsa, yaptığı işte tek bir kusur bulamazsınız!

İdareciler vardır, bazen memurlarının yerine kendi çalışır, ama, yine de maiyetindekilere yüzünü ekşittiği görülmez!

Bakkallar vardır, sabahın erken saatinden geç saatlere kadar dükkanını bekler. Dükkanına girip, tek bir kibrit satın alsanız, büyük bir kibarlıkla verir ve sizi güler yüzle uğurlar!

Esnaflar vardır, kendi borcunu zamanında ödeyebilmek için, on tane dostunun kapısını çalar borç arar da, borcunu zamanında ödeyemeyen tek bir alacaklısına gitmez!

Şükür ki, bu ülkenin sade vatandaşı henüz daha pek çoktur ve hayatı güzelleştiren de onlardır!

EBA (Eğitim Bilişim Ağı)

►Eğitimin geleceğe açılan kapısı olan EBA: Yenilik ve Eğitim Teknolojileri (YEĞİTEK) Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur.

Bu platformun amacı;

►Okulda, evde, kısacası ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamaktır. EBA, sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve doğru e-içerikler sunmak için oluşturulup geliştirilmeye devam etmektedir

NEDEN EBA ?

- Farklı, zengin ve eğitici içerikler sunmak,
- Bilişim kültürünü yaygınlaştırarak eğitimde kullanılmasını sağlamak,
- İçerikle ilgili ihtiyaçlarınıza cevap vermek,
- Sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişinde bulunmak,
- Zengin ve gittikçe büyüyen arşiviyle derslere katkı sağlamak,
- Farklı öğrenme stillerine (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) sahip öğrencileri de kapsamak,
- Bütün öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vermelerini sağlamaktır.

EBA'YI KİMLER KULLANABİLİR ?

- Başta öğrenciler ve öğretmenler olmak üzere herkese açık bir sosyal eğitim platformudur.
- Öğretmenler EBA şifresi ile giriş yaparak istediği modüle ulaşabilmektedir.

EBA'YA NASIL GİRİŞ YAPILIR ?

- MEB'e bağlı olarak çalışan öğretmenlerimiz,
- TC kimlik numaraları ve EBA şifresi ile sisteme giriş yapabilmektedir.
- TC kimlik numarası EBA Kullanıcı adı olarak kullanabilmektedir.
- İlk defa şifre alacaklar tc kimlik numarası ve mebbis şifresi ile yeni şifre alabilmektedir.

ANASAYFA

- Öğretmen ve öğrencilerin yaptığı birbirinden güzel çalışmaları herkesin duyması, görmesi, örnek olarak daha da iyisini geliştirebilmesi amacıyla tasarlanan bir modüldür.
- Yapılan her türlü etkinlik ya da haber değeri taşıyan faaliyet buraya eklenir.
- Eğitimle ilgili haberleri takip edebileceğiniz, yerel ve ulusal çalışmalarınızı duyurabileceğiniz, haber niteliği taşıyan her türlü bilgiyi öğrenebileceğiniz "haber modülü" ile artık hem siz herkesten haberdarsınız, hem de herkes sizden haberdar...

E KİTAP

- Eğitim Bilişim Ağı'nın e-kitap modülü derslerinizde kullandığınız ders kitaplarını e-kitap olarak PDF haliyle tabletinize veya tahtanıza indirebilmeniz ve buralarda kullanabilmeniz için tasarlanan bir modüldür.
- Sınıfınızı ve indirmek istediğiniz kitabı seçerek tablet bilgisayarınıza yükleyeceğiniz ders kitabınızı istediğiniz her yerde açık okuyabilirsiniz.
- E-kitap modülüyle artık öğretmen ve öğrenci kitaplarını yanında taşımak zorunda kalmadan istediği her yerde tabletlerinden kitaplarına ulaşabilecekler.

İÇERİK ÜRETİMİ

E-içerik oluşturma ve paylaşma platformu olan "İçerik Yönetim Sistemi"nde kendi içeriklerinizi üretebilir, ürettiklerinizi Türkiye'deki diğer öğretmenlerle paylaşabilir, diğer öğretmenler tarafından paylaşılan içeriklere erişerek onları da kullanabilirsiniz.

Etkileşimli İçerik Üretim Araçları:

E-DOKÜMAN

- Ülkemizin dört bir yanında görev alan öğretmenlerin göndermiş olduğu;
- Ders sunuları
- Sınavlar
- Projeler
- Çalışma yaprakları
- Ders Notları
- Rehberlik Dokümanları
- Kavram Haritaları
- Serbest Etkinlik Raporlarının bulunduğu modüldür. Buradan görebilir ve bilgisayarımıza indirip kullanabiliriz.

VIDEO

- Eğitim Bilişim Ağı'nın video modülü derslerinizde gösterebileceğiniz eğitsel amaçlı videoları tek adreste bulabilmeniz için tasarlandı.
- Ders destek, kişisel gelişim, belgesel, çizgi film, rehberlik, meslekî eğitim gibi alanlarda bireysel ve toplu öğrenmeyi destekleyen video programlarının yer aldığı bu modülde kimya dersinden matematik dersine, dil ve anlatım dersinden İlköğretim Hayat Bilgisi'ne kadar geniş bir yelpazede derslerinizde kullanabileceğiniz videoları bulabilirsiniz.

SES

- Bu modül sayesinde
- ses tabanlı ders destek,
- tarih ve kültür programları,
- sesli kitaplar,
- yabancı dil dinleme metinlerini tabletinize veya müzik çalarınıza indirebilirsiniz.
- Yürürken, trafikte zaman geçirirken dinlemeniz için sesli kitaplar, eğitici programları, müzik arşivimizden örnekler sizleri bekliyor.

GÖRSEL

- Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arşivinden seçilen fotoğraflar derslerinizdeki görsel malzemeyi zenginleştirmek için artık EBA görsel modülünde.

- Zaman içerisinde öğretmenlerimizin de katılımıyla eğitimin görsel tarihine dönüşmesi planlanan bu modülde sizler için hazırlanan harita, grafik, animasyon ve simülasyonlar da yer alacak.
- Farklı derslerde kullanabileceğiniz bu materyallerle dersinizin görseelliğini zenginleştirecek, konunun daha iyi kavranmasını sağlayabilecek ve öğrencilerinize verdiğiniz ödevlerde güvenilir kaynak olarak önerebileceğiniz bir fotoğraf arşivi olacaktır.

EBA DOSYA

- Öğretmen ve öğrencilerin sunum, döküman, görsel, ses, video, ... gibi dosyalarını saklayabilecekleri ve birbirleri ile paylaşabilecekleri bir uygulamadır.
- EBA dosya dosyalarınızı saklayabilmeniz için 10 GB bir alan vermektedir.

EBA DERS

- Sınıflara ait ders materyalleri görülebilir.
- Derse girilen sınıflar görülebilir.
- Raporlar görülebilir.
- Hangi öğretmenin ne paylaştığı görülebilir.
- Ayrıca sınav merkezi modülünden sınavlarınızı

- soru havuzunuzu ve yaprak testlerinizi görebilirsiniz.
- Öğrencilerinize ödev verebilirsiniz.

E-KURS

E-Kurs, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından uygulanan üniversite sınavlarına yardımcı kurslardır. Kayıtları Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sisteminden yapılır. Üniversite sınav çalışmalarına yönelik başlatılan uygulamada öğrenciler, e kurs modülüyle birlikte yeni eğitim-öğretim yılında kurs almak istedikleri dersleri seçebiliyor ve yeterli sayıya ulaşılması durumunda o dersten takviye kursu alabiliyorlar.

EBA'DA NELER VAR

Enes GÜLER
Rehber Öğretmen

YER ALTINDAN DOĞAN GÜNEŞ: CEMİL MERİÇ

Göçmen bir aileden geliyor, ilk gençlik yılları ârafda olan bir bölgede geçiyor, yabancıların ürettiği ideolojiler peşinden gidiyor, Avrupa'ya seyahat, Hint'e duyulan aşk ve eve dönüş... Kısaca Cemil Meriç'in hayatı.

Hayatı boyunca karanlıktan ışık saçmaya çalışan, bu ülkenin değeri bilinmeyen bir münevverdir Cemil Meriç. Kendisini Türk irfanına adanmış fikir işçisi olarak da adlandırılabilir. Türk aydınını düşünmeye davet eder. Hüseyin Cemil Meriç'in hayatı baştan sona bir direniştir. İrfan sevdalısıdır. Mazisini unutmayacak kadar hamiyetperverdir. Son yüzyılda bu topraklardan yükselen en kuvvetli haykırıştır onun söyledikleri. Hiçbir yere tutunamamıştır. Yunanı, Hint'i, modern Batıyı bilen; bir tanıma sıkıştırılması kolay olmayan bir 'şarklıdır Meriç. Kendisini bir tarafa mal etmeye ve sınırlandırmaya çalışmak bir hayli gereksizdir. 'Eserlerim kim bilir ne budalalar yetiştirecek?' demesi ileride kendisini bir cenaha mal etmeye çalışanlar için yeterli bir cevaptır. Hayli çetrefilli bir kişiliği vardır. Resmi ideolojinin görmediği, bu ülkeye adeta yer altından doğmuş bir güneş gibidir Cemil Meriç.

Günden güne karar gözlere rağmen okumayı asla bırakmamıştır. Kızı Ümit Meriç'e yakınlarına kitaplar okutmuştur. Acı içinde yüzerken de edebiyata tutunmuştur.

Cemil Meriç yaşamı boyunca Batıcılık, Türkçülük, sosyalistlik, ümmetçilik ve doğuculuk gibi merhalelerden geçerek nihayet izm'leri idrake giydirilen deli göm-

lekleri olarak tanımlayan düşün insanıdır. 'onlar sürü yavrum, zincirlerinden başka kaybedecek neleri var?' sözüyle de tüm ideolojilerden sıyrılmıştır. Kendini şu şekilde tanımlar: 'Rousseau gibi yalnızım. Tek başıma bir adamım... Benim düşüncelerim bir heterodokstur. Sosyalist değilim, İslamcı değilim. Öyleyse ben neyim? Ben kendimim...'

Telif eserlerinin büyük bir kısmını gözlerini kaybettikten sonra yazmıştır. Türk aydınının Batılılaşma çabası içinde ne kadar zavallı, acınası bir duruma düştüğünü eserlerinde anlatır büyük münevver.

Meriç'in eserlerinde geniş bir konu çeşitliliği vardır: Batıdan Marksizme Hint'ten Osmanlıya; Namık

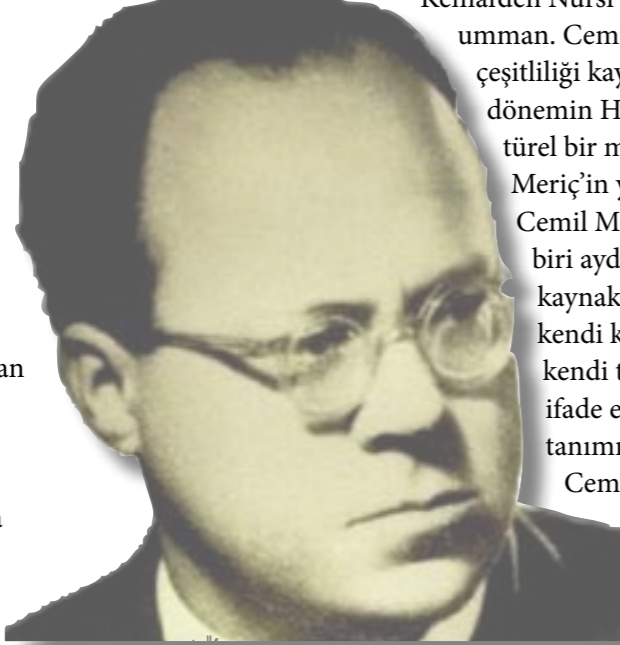
Kemal'den Nursi'ye, Rousseau'ya... Adeta bir umman. Cemil Meriç'in düşüncesindeki bu çeşitliliği kaynağı olarak doğduğu yer olan o dönemin Hatay'ı gösterilebilir. Hatay, kültürel bir mozaik alanıdır. Bu kültürel çevre Meriç'in yetişmesinde büyük etken..

Cemil Meriç'in yakındığı meselelerden biri aydın sorunsalıdır. Aydın olma kendi kaynakları ile de etkileşim halinde olmayı kendi kökleri üzerinde yeşerebilmeyi, kendi toprağından da beslenebilmeyi ifade eder. 'doğudan kopmuştuk, batıyı tanıımıyorduk' der.

Cemil Meriç: 'Batı karşısındaki durumumuz, efendisinin ilaçlarını çalıp içen uşağın durumu'dur' der ve Kompleksli Türk aydınının psikolojisini ve son iki yüz yıllık Batılılaşma

maceramızı çok iyi anlatır. Tanzimat aydınını da şu sözleriyle yerer: 'Tanzimat sonrası Türk aydınına en çok yakışan sıfat: mustagrib. Edebiyatımız bir gölge edebiyat, düşüncemiz bir gölge düşünce. Üç edebi nev'i itibardadır: taklit, intihal, tercüme.' Batının ikiyüzlülüğünü, Türk aydınının ahlaki çıkmazlarını yerinde tespitleri ile dile getirmiştir Meriç. Aydın olmanın ilk gereğini önce insan olmaya bağlar.

Türk aydınını düşünmeye davet eden Cemil Meriç meselelerinden biri de aydın sorunundan doğan bir yabancılaşmadır. Yabancılaşma özellikle bir aydın hastalığı olarak çıkar karşımıza. Aydın halka yabancılaşmıştır. Yabancılaşma yani kendisini, çevresini,

olup biteni anlamama, anlamlandıramama hastalığıdır. Bu bir körleşmedir, hissizleşmedir. Bu yabancılaşmaya Cemil Meriç iki açıdan bakmıştır:

- 1) İslam uygarlığına yabancılaşma, İslamla bağların koparılması
- 2) Türk kültürüne yabancılaşma durumu. Her iki halde de kendi köklerinden kopmak, kendini tanıyamamak, anlayamamak ve üretememek söz konusudur. Hüseyin Cemil Meriç'e göre bir ihanet çemberi içinde olan Türk entelektüelinin temel vasfı kaçmaktır. Kendinden, özünden, tarihinden; düşmana, ötekine ve özellikle de Batıya... Cemil Meriç'in bahsettiği mevzulardan biri de batıyı görme biçimimizdir. Batı, Cemil Meriç'e göre tanıdığımız, entelektüellerimizin uğruna şampanyalar patlattığı, yok oluşumuzun simgesi olan bir yerdir. Bu nedenle Batılılaşmak ya

da çağdaşlaşmak bir yok oluşu anlatır Meriç'in gözünde.

Hayatı boyunca karanlıktan ışık saçmaya çalışan, bu ülkenin değeri bilinmeyen bir münevverdir Cemil Meriç. Kendisini Türk irfanına adanmış fikir işçisi olarak da adlandırılabilir.

Bu çerçevede Batılılaşma adına yapılan dil devrimiyle bir toplumun belleğinin ve geçmişe dair yazınsal bağının tahrip edildiğini düşünür. Gözlerini kitaplara feda edebilecek kadar okuma sevdalısıdır Cemil Meriç. Bir kalıba sığmayan büyük düşünür örnek alınması gereken bir münevverdir. Yılmadan usanmadan okuyan ve yazan bir münevver...

Rahmet ve saygıyla...

Mehmet Akif TEPELER
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

Gören gözlerim kör olsaydı da Efendimizin sesini duyabilsem, duyan kulaklarım sağır olsaydı da onun mübarek kokusunu içime çekebilseydim. Fakat bunlar keşkeler ile içimde dualarla dilimde kaldı.

Şu an dilimde olan keşkelerin yanında şu duamdır: Rabbim bizi yolundan ayırmasın, nefsimizle bizi yalnız bırakmasın. Zor durumlarımızda bizi Salih kullarıyla karşılaştırsın. Bu dünyada göremediğimiz Efendimizin şefaatine ahrette bizi nail eylesin. Amin.

KEŞKE

Rabbim bizi yolundan ayırmasın, nefsimizle bizi yalnız bırakmasın. Zor durumlarımızda bizi Salih kullarıyla karşılaştırsın. Bu dünyada göremediğimiz Efendimizin şefaatine ahrette bizi nail eylesin.

Kendimi çok şanssız görüyorum. İsmi bilmediğimiz binlerce peygamber ve bir o kadar kutlu insan geldi geçti. Ne görebilme ne de konuşabilme fırsatımız oldu. Keşke Hz. Adem'den kainatın efendisi olan Habibullah'a kadar gelip geçen peygamberlerden en az birini görebilseydim. Hz. İbrahim'le birlikte ateşe Hz. Yusuf ile kuyuya atılsam. Hz. Hüseyin'in yanında susuz kalsam. En azından Allah sevgisini, Allah korkusunu onlarda görsem. Onlarla tanışsam İslam'ı, onlarla birlikte hissetsem Allah'ı. Bu yokluğu mahkum olup kaybolmak yerine doğruyu eğriyi onlardan görsem. Hz. Muhammed'in Medine'ye hicretinde yanında olsam.

Bedir'de bir mücahit yahu Uhud'da İslam uğruna ölen bir şehit olsam. Yeter ki bozulmuş çağın bir ferdi olmasam. Hz. Muhammed mescitte vaaz ederken bir köşede oturup dizimi yere dayasam, onun her sözü ile içimdeki karanlığa bir ışık tutsaydım. Sorularıma cevaplar bulup içimdeki karanlığı bir nebze olsun aydınlatabilseydim. Hz. Hüseyin Fırat nehri yanında susuzken aynı susuzluğun benimde içimi yakmasını, dudaklarımın çatlayıp kan dolmasını isterdim. Yezid' in askerine karşı sallanan bir kılıçta ben olsaydım. Keşke o büyük insanları görüp dualarına mazhar olabilsem, nasihatlerini dinleyip kendime bir yol bulabilseydim.

Sinan KARATAŞ
11/B

Türkçede dürüst oyun anlamına gelen "Fair-Play", kökeni hayli eskilere dayanan bir kavram. Fair Play, sporcuların yarışmalar esnasında, güçleşen şartlar altında dahi kurallara sabırla, tutarlı ve bilinçli olarak riayet etmeleri, fırsat eşitliğini bozmamak amacıyla haksız avantajları kabullenmeleri gibi spora erdem katan değerleri içeriyor.

Sporun birey ve toplumlar üzerindeki olumlu etkileri herkesçe kabul edilmektedir. Spor birey üzerinde önemli bir eğitim aracıdır. Sporla Fair-Play birbirlerini tamamlayan ve bir anlam kazanımına yol açan iki önemli unsurdur. İki unsurun da alt yapısında hoşgörü, disiplin, barış, kardeşlik duyguları vardır. Buradan hareketle "Fair" olgusunun sadece spor alanıyla ilgili bir kavram olmadığı ve insan yaşantısının her safhasında, her anında uygulanması gereken bir hayat felsefesi olduğu söylenebilir.

Günümüzde de Fair-Play duygusunun futbol dünyasındaki yerinin güçlenmesi için sporcu, antrenör, yönetici, spor yazarı, taraftar ve sporun içinde yer alan yetkili insanlara büyük görevler düşmektedir. Fair-Play kurallarına uygun örnek bireylerin yetiştirilmesi ve bununla ilgili genel bilgilerin aktarılması gereklidir.

Rakibine, takım arkadaşına, antrenörüne yöneticisine, taraftarına saygı duyan, dürüstlük ilkesinden uzaklaşmayan sporcuların yetiştirilmesi bu noktada çok önemlidir. Yani sporcunun kaslarını geliştirirken ona dürüstlük ilkeleri de aşılmalı ve bunları yaşamasına olanak sağlayan ortamlar hazırlanmalıdır. Bu noktada antrenörlere, yöneticilere ve medyaya önemli görevler düşmektedir. Konuyla ilgili gerekli eğitimler küçük yaş gruplarından başlayarak her kademede verilmelidir. Okullarda da Fair-Play ile ilgili konular işlenmelidir. İnsanlara insani duygularının gereklilikleri en doğru şekilde anlatılmalıdır. Barışçıl bir toplum ancak doğru bir eğitimle sağlanabilir. Bu eğitimlerle Fair-Play ruhu ve duygusunun toplumda yerleşmesi sağlanmış olur. İnsanların Fair-Play'i bir yaşam tarzı haline getirmesi de yine eğitimle sağlanabilir.

Sporla Fair-Play birbirlerini tamamlayan ve bir anlam kazanımına yol açan iki önemli unsurdur. İki unsurun da alt yapısında hoşgörü, disiplin, barış, kardeşlik duyguları vardır.

Abdurrahim ASLAN
Beden Eğitim Öğretmeni

TÜRKİYE'DE DERGİ

Batı'da 17. yy'da ortaya çıkan dergiciliğin ülkemize gelişimi iki yüzyıl gecikme ile 19. yy'da olmuştur. Bunun en önemli nedeni bilindiği gibi matbaanın ülkemize çok geç gelmesi dolayısıyla basın hareketlerinin ülkemizde çok geç başlamış olmasıdır. Ancak ilk gazetenin yayımlanmasından kısa bir süre sonra dergicilikte ülkemizde yaygınlaşmaya başlamıştır. Zaman içinde, koşulların gelişmesiyle birlikte dergi türlerinde önemli bir artış yaşanmış ve her türlü dergi ülkemizde de yayımlanmaya başlamıştır. Avrupada olduğu gibi ülkemizde de yayınlanan ilk dergiler bilimsel nitelik taşımaktadır. Ülkemizde bilinen ilk Türkçe dergi 1849-1851 yılları arasında 28 sayı yayımlanan ve bir tıp dergisi olan Vaka-i Tıbbiye'dir. Bu derginin aynı zamanda Fransızca bir nüshası da bulunmaktadır. 1862 yılında Münif Paşa tarafından kurulan Cemiyet-i İlmîyeyi Osmanîye derneğinin yayın organı olan, fizik, kimya, felsefe, ruh bilim, toplumbilim, tarih ve coğrafya konularına yer veren Mecmua-i Fünun yayımlanmıştır. Yine aynı dönemlerde Takvim-i Ticaret, Ayine-i Vatan, Tuhfet-ül Tıbb, Cüzdan adlı dergiler çıkarılmıştır. Bu dönemde dergilerin sayısında büyük bir artış olmuştur. Ancak bu dergilerin bir çoğu yalnızca bir sayı yayımlanmışlardır. İlk resimli Türk dergisi ise Mustafa Refik tarafından 1862 yılında çıkarılan Mirat olmuştur. Ancak dergi yalnızca üç sayı yayımlanabilmiştir. İlk çocuk dergisi ise 1869 yılında bir gazetenin haftalık eki olarak yayımlanan Mümeyyiz adlı dergidir. Dergi 49 sayı çıkarılmış ve oldukça başarılı olmuştur. 1869 yılında

Teodor Kasap tarafından Diyojen adlı mizah dergisi yayımlanmıştır. Osmanlı Tarihi'nde İstibdat Dönemi olarak anılan Abdülhamit'in otuz üç yıl süren baskılı yönetimi sırasında gazetecilik alanında bir durgunluk yaşanmış buna karşın halk kitlelerinin dergilere olan ilgisi artmıştır. Bu dönem dergilerinin daha çok yazınsal nitelikli oluşu yöneticilerin gazetelere oranla dergileri daha az tehlikeli bulmalarına yol açmıştır. Bu dönemin en önemli dergisi, 1891 yılında Ahmet İhsan Tokgöz tarafından, haftalık olarak yayımlanan, yazınsal nitelik taşıyan Servet-i Fünun Dergisi'dir. Batı edebiyatından etkilenen Servet-i Fünun Edebiyatı'nın yayın organı olmuş bir edebiyat dergisidir. Ayrıca dönemin bir çok yazınsal akımına da öncülük etmiştir. Tevfik Fikret'in yazı içlerini yürüttüğü bu derginin yazarları arasında Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Şuayip ve Mehmet Cavit bulunmaktadır. 1880-1890 yılları arasında yayımlanan dergilerin sayısı elliye ulaşmıştır. Bu dergiler arasından en önemlisi Mecmua-i Ebüzzîya adlı dergidir. . 1908-1911 yılları arasında Salah Cimcoz ve Celal Esad tarafından Kalem adlı bir mizah dergisi yayımlanmıştır. Dönemin diğer karikatür ağırlıklı mizah dergileri ise şunlardır: Davul (1908), Alem (1909), Cem (1910). 1909-1914 yılları arasında, magazin dergisi olan Ahbal büyük bir ilgi görmüştür. Güncel olaylara yer veren dergi "kadınlara yönelik olarak moda

ve kadının sosyal yaşamına dair yazılara" yer vermiştir. Yine bu dönemde İslam dergilerinde bir artış gözlemlenmektedir. Bu dergilerden biri de 1908 yılında yayımlanmaya başlayan, İslam konularının yanı sıra güncel haberlere de değinen Beyan-ül Hak Dergisi'dir. Bu dönemde yayınlanan diğer İslam içerikli dergiler ise şunlardır: Sırat-ı Mustakim, Ceride-i Sofiye, Sebil-ür Reşad, Sada-yı Hak, İslam Mecmuası, Ceride-i İlmiye, Mahfil. 1918 yılında Ziya Gökalp'in düşüncelerini yansıtan Yeni Mecmua dergisi yayımlanmaya başlamıştır. Yine aynı yıl yazarları arasında

Memduh Şevket Esendal'ın da yer aldığı Meslek adlı daha çok toplum bilimsel bir içeriğe sahip olan bir dergi yayımlanmıştır.

Kurtuluş Savaşı Dönemi

Kurtuluş Savaşı sırasında Türk Basını ikiye ayrılmıştır. Bir kısım gazeteler Mustafa Kemal ve arkadaşlarını

desteklerken diğer kısım onların karşısında yer almıştır. Ancak dergicilik alanında böyle bir bölünme yaşanmamıştır. Hemen hemen yayımlanan tüm dergiler milli mücadelenin yanında yer almışlardır. Bu dönemin önemli dergileri arasında Büyük Mecmua (1919), Ümid (1919), Kurtuluş (1919), Aydede (1920) ve Aydınlik (1921), Dergah (1921) yer almaktadır "Bu dönemde İstanbul basının en faal gazetecisi Sedat Simavi'dir. Birinci Dünya Savaşı sırasında Hande adlı mizah dergisini çıkarmış (1916-1917) olan Sedat Simavi, bu kez kendisinin de karikatürler çizerek katkıda bulunduğu, renkli kapaklarıyla dikkati çeken dergiler Diken (mizah dergisi, 30 Ekim 1918-1 temmuz 1919, 59 sayı), İnci (kadın dergisi, Şubat 1919, 1 sayı), Hanım (kadın dergisi, Eylül 1921, 1 sayı), Hacıyatmaz (çocuk dergisi, 1921, 1 sayı), Yeni İnci (kadın dergisi, Haziran 1922, 1 sayı)" (Duran, 1998:151) çıkarmıştır. Bu dergilerin yanı sıra bir çok gazete de yayımlanmıştır Cumhuriyet'in ilanından sonra Zekeriyâ Sertel tarafından 1924 yılında yayımlanmaya başlanan kültür-magazin dergisi Resimli Ay Dergisi halka yönelik bir dergi olma özelliği taşımıştır. Bu dönemde yayımlanan diğer önemli dergiler ise şunlardır: Yeni Mecmua (1923), Milli Mecmua (1923, fikir-edebiyat), Haftalık Mecmua (1925, magazin), Hayat (1926, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan fikir- sanat dergisi).

1933 yılında, Sedat Simavi'nin çıkardığı 7 Gün Dergisi sayfalarında çizgi ve illüstrasyonlara yer vermiştir. Dergi kadın ve aile konularını ön plana çıkarmasına karşın siyasal nitelikli bir dergidir. Bu dergi bugün yayınlanan dergilerin ulaşamadığı bir satış oranına ulaşmış ve o dönemde 54 bin satarak Türk Dergicilik tarihinde en çok satan dergi ünvanını alıp ayrıcalıklı bir konum elde etmiştir. 1933 yılından bu yana aylık olarak yayımlanan Varlık Dergisi bir çok sanatçı için bir okul niteliği taşımıştır. 1939 yılında yayımlanan bir diğer düşün ve sanat dergisi ise Nurettin Topçu'nun çıkardığı Hareket

Dergisi'dir. Dergi İslamcı-Anadolucu bir çizgi benimsemiştir. Ayrıca tek parti yönetimine de eleştirel bir yaklaşım dergilemiştir. 1943 yılında çıkarılan en önemli dergi ise Necip Fazıl Kısakürek'in yayımladığı, olayları milliyetçilik açısından ele alan, siyasal ve yazınsal nitelik taşıyan Büyük Doğu Dergisi'dir. Yazarları arasında Bedri Rahmi Eyüboğlu, Hüseyin Cahit Yalçın, Fikret Adil, Hilmi Ziya Ülken, Sait Faik Abasıyanık, Fazıl Hüsni Dağlarca, Pertev Naili Boratav, Oktay Akbal, Peyami Safa, Burhan Belge gibi çeşitli görüşlerdeki şair ve yazarlar yer almıştır. Marko Paşa 1946 yılında yayın hayatına başlamıştır. "Marko Paşa'nın tasarlanan ilk sayısı 25 Kasım 1946 Pazartesi günü çıktı. Haftalık siyasi mizah gazetesi olarak sunulan Marko Paşa 26x41 cm boyutlarında ve 4 sayfa olarak çıkarıldı" Bazı CHP'li politikacıları yolsuzluk yaptıkları ve sefahat içinde yüzüp, halkı yoksul bıraktıkları için, bürokrasiyi de hantal ve halkın ihtiyaçlarını görmezlikten geldiği için çok ağır bir dille eleştirmektedir. Aynı zamanda Amerikanlaşma hareketleri, karaborsacılar ve savaç zenginleri de Marko Paşa'nın gözünden kaşmamıştır.

Marko Paşa'ya ilk sayıdan başlayarak büyük bir ilgi gösterilmiş ve bu ilgi giderek artmıştır. "Marko Paşa o günlere kadar görülmemiş bir satış yaparak 60 bin basmaya başlar 1952 yılında aylık Resimli Hayat Dergisi yayımlanmaya başlanmıştır. 1955 yılında haftalık Hayat Dergisi yayımlanmaya başlanmıştır. Bu dergi Fransız Paris-Match dergisi örnek alınarak düzenlenmiştir. Dergide bol resme ve güncel konulara ağırlık verilmiştir. Hayat Dergisi, ülkemizin ilk Tifdruk baskı tekniği ile basılan ve uzun yıllar beğeniyle okunan haftalık aktüalite dergisi olmuştur. Yine bu dönemde radyonun giderek tüm evlerde yaygınlaşması sonucu günümüz televizyon dergilerine benzeyen radyo dergilerinin yayımlanmaya başladığı görülmektedir.

Bu dergiler arasında Radyo Haftası, Radyo Dünyası, Radyo, Radyo Magazin dergileri yer

almaktadır.

Ülkemizde çok sayıda dergi yayınlanmasına karşın bu alanda büyük bir çıkmaz söz konusudur. Gazetelerle aynı gruplar tarafından yayımlanan dergiler çoğunlukla gazetelerden daha kolay kapatılmakta ya da gazetelerin eki konumuna gelebilmektedir. Bir gazete ile birlikte dağıtılan dergi, dergi niteliğini kaybetmekte ve ek konumuna düşmektedir.

Belirtilmesi gereken bir başka konu da ülkemizde basının içinde bulunduğu genel durumdan dergicilik alanını ayrı tutmanın olanaksızlığıdır. Dergiler de, her ne kadar gazetelerdeki kadar yoğun olmasa da büyük bir promosyon savaşının içerisinde yer almaktadır. Özellikle kadın dergilerinin verdiği hediyeler kimi zaman okurların seçimini belirlemekte önemli bir etken oluşturmaktadır. Okurlar derginin içeriginden ya da görünümünden çok verdiği hediyelere bakmakta ve o doğrultuda bir karara varmaktadır. Türkiye'de dergiciliğin üstlendiği görev, okurların ve reklam verenlerin gereksinimleri doğrultusunda uygun stratejiler geliştirerek en yüksek düzeyde memnuniyet sağlamaktır. Reklam bir derginin yayın yaşamını sürdürebilmesi için en temel gereksinimlerden biridir. Dergilerin hedef kitlelerini oldukça belirgin olması reklam verenin amacına ulaşmasını kolayca sağlamaktadır.

Dergilerin yayın politikası değişiklik göstermektedir. Örneğin Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar (ekonomik, siyasal, kültürel) ve okurun beklentileri göz önünde bulundurulmaktadır. Rakip dergiler de göz önüne alınmaktadır. Kaynakça: Aşlı Yapar Gönenç Türkiye'de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi

Samih POLAT
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

İçinde salına salına gezen, kah cilveleşip, kah birbirlerini hoş görüntülü kayalar ve otlar arasında kovalayarak dolaşan, rengarenk tropik balıkların barınağıdır akvaryum.

Sinan ANMAZ
Biyoloji Öğretmeni

AKVARYUM BALIKÇILIĞI

Akvaryum

Evde geçirilen tatil gibidir. Akvaryum

içerisindeki renkli hareketlilik ve sualtı dünyasının gizemli güzelliği günlük yaşamın gerginliğinden arındıran, sizin için her zaman bir değişiklik, eğlence ve evde seyredecek ilgi çekici bir hobidir. Akvaryum hobbisi pek çok kişi tarafından ciddiye alınmaz, ucu bucağı henüz görülememiş, dünyanın en; bilgi, birikim ve yaratıcılık isteyen hobbilerinden birisidir. İnsanların farklı iş ve uğraşları olmasına rağmen, ortak noktada bulunduğu bu hobi, kişinin kendi iç dünyasını temsil ediyor. Belki de bu canlıların her biri su dünyasına duyduğumuz özlemi yansıtıyorlar. Ve buna bizi iten en büyük etmen de sanırım su dünyasının keşfedilmemişliği bizleri cezbediyor olması. Akvaryumlar öyle çeşitli ki her biri kendi aralarında benzersizlikler gösteriyor. Hatta biz akvaristlerin sahip olduğumuz bu akvaryumlar günden güne, aydan aya ve yıldan yıla sürekli değişim göstererek bize bu çeşitliliği yansıtıyor. Belki de bu hobiye bu kadar bağlanmamızın en büyük sebepleri bunlar olsa gerek.

Akvaryumlar öyle çeşitli ki her biri kendi aralarında benzersizlikler gösteriyor. Hatta biz akvaristlerin sahip olduğumuz bu akvaryumlar günden güne, aydan aya ve yıldan yıla sürekli değişim göstererek bize bu çeşitliliği yansıtıyor. Belki de bu hobiye bu kadar bağlanmamızın en büyük sebepleri bunlar olsa gerek.

yeterli zamanınız yoksa, akvaryum planlarını derhal rafa kaldırmalısınız. Aksi takdirde bu, hem siz değerli hobiciler için, hem de o akvaryumda yer alacak narin canlılar için eziyete dönüşebilir. En başta bu öngörüye ve bilince sahip olmalıyız. Her şeye rağmen günümüzde hızla ilerleyen teknoloji hobbilerimize de yansımaktadır. Örneğin

geliştirilmiş filtre sistemleri sayesinde su değişimine gerek kalmamaktadır. Yine aynı şekilde otomatik yemleme cihazı sizin yerinize uzunca bir süre balıklarınızın yem sorununu karşılamaktadır. Aydınlatmanızın fişini takabileceğiniz zaman saatli prizler sayesinde de akvaryumunuzun ışığını otomatik

olarak yanıp gece sönecek şekilde ayarlayabilirsiniz.

Akvaryumlarımızda beslediğimiz balık çeşitleri teknolojinin ilerlemesiyle artmıştır. Bundan 50 yıl önce birkaç tür balık akvaryumda yaşatılabilirken şu an neredeyse tüm balıklar uygunluğuna göre akvaryumlarda bakılabilmekte fakat Türkiye'de ev ortamında bakılan balıklar olduğu için bu kriterlere uygun balık türleri olarak kedi balıkları, tetralar, canlı doğuranlar, Japon balığı ve Chichlidler olarak sayabiliriz. Benim de favorim olan chichlidler içerisinde bu yönleriyle en karmaşık ve en ilginç balıklardandırlar. Dışsal ağızlı parlak renkli kimi zaman çizgili olan bu balıklar farklı üreme özellikleri gösterirler.

Amerika gölleri ve Afrika'nın Malawi, Tanganyika ve Victoria göllerinde yaşayan bu balıkların önemli türlerine Pseudotropheus socofii (Mavi Prenses) Cyrtocara moorii (Yunus), Sciaenochromis ahli (Ahli), Labidochromis caeruleus (Sarı Prense) Hemichromis guttatus (kırmızı mücevher) ve Pseudotropheus Acei (İceman) örnek olarak verebiliriz.

Her ne kadar bitki akvaryumu, karma, tek tip akvaryum kursanız da önemli olan içinde yaşayan canlılardır, onların sağlıklarıdır. Yazım Akvaryum Dünyası kitabı yazarı Tuncel Altunköprü'nün şu sözleri ile bitiriyorum; İçinde salına salına gezen, kah cilveleşip, kah birbirlerini hoş görüntülü kayalar ve otlar arasında kovalayarak dolaşan, rengarenk tropik balıkların barınağı olan akvaryumun, bizi dinlendiren, eğlendiren yönü yanında bir de önemli bir sorunu vardır. O da bu sırca köşkün sakinlerini sağlık ve esenlik içinde yaşatmak.

Akvaristliğe İlk Adım

Akvaryum kurmak istiyorsunuz, fakat bunu başarılı biçimde yapabilmek için ne gibi koşullara, nasıl gereksinimlere ihtiyacınız olduğunu merak ediyorsunuz. Her şeyden önce söyleyebilirim ki, bir akvaryumun idamesi için yeterli imkanınız, ve içindeki canlıların sağlığı için ayırarak

“Hayat kayıp gidiyor elimizden... Umarım eli boş gitmeyiz son durağımıza. Bütün dünyevi fotoğraflar solmaya mahkumdur. Ama ahiret fotoğrafı asla solmayacaktır ve ebedidir.”

Nurullah GENÇ

GÖNÜL ALBÜMÜMDEN BİR KAÇ FOTOĞRAF

Bir Horasan sevdalısı olarak Horasan Anadolu Lisesi Kültür ve Edebiyat Dergisi Kardelen' in sayfalarından sizlere merhaba derken gönül hafızamda izler bırakmış anılarımı sizlerle birlikte tazeliyorum.

Dışarıdan Erzurum'a gelip ayrılan ya da Erzurum'da olup da sonradan uzaklaşan insanlara “Abdurrahman Gazi'yi ziyaret ettiniz mi” diye sorarlar. Cevap hayır ise gülümserler ve “o zaman Erzurum'a bir daha geleceksiniz” diye mukabelede bulunurlar. “Acaba neden” diye düşünür ve bir tuhaf olur insanın içi. 1974 yılına rastlayan İlk öğrencilik yıllarımda bunu öğrendikten sonra uzunca bir süre hafızamda “Abdurrahman Gazi'ye mutlaka gitmeliyim” kararını taşımış ve Erzurum'dan her ayrıldığımda Palandöken Dağı'nın eteklerine sisli sisli bakar olmuştum. Bu bakışlar esnasında, Abdurrahman Gazi ile ilgili olarak anlatılan doğru ya da efseneleşmiş bilgiler hafızama hücum eder dururdu ve olup bitenleri hayalimde canlandırmaya çalışırdım.

Erzurum'a ilk gittiğim yıl aynı zamanda ilk gençlik yıllarımda başlangıçtıydı. Horasan'ın iki köyünde, ardından Kars'ta ve nihayet Horasan merkezde devam eden eğitim serüvenimin en önemli yılları da başlamıştı böylece. Erzurum İmam-Hatip lisesi yılları. Bir başka ifadeyle, iki aylık paralı yatılı tecrübesinden sonra yaklaşık dört yıl süren parasız yatılı

hikayem. O yıllarda Erzurum'a ve okula iyice alıştıktan sonra parasız yatılılığın öğrenci ve öğretmenlerine boyacılık yaparak harçlığımı çıkarmış ve okulu birinci olarak bitirdiğimde biriken paramla, aileme de bir şeyler alıp Horasan'ın yolunu tutmuştum. Bu yol tutuşun hikayesi uzundur ve ayrı bir yazının konusudur. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim: O zamanlar, sıkıntılı geçen ama mutsuz olduğumu hiç hatırlamadığım zamanlardı.

O zamanların asla unutumadığım bir tarafı vardır: Horasan'daki amcam Hacı Sait, onun müstesna eşi Nazime ve çocuklarıyla olan yürek yakınlığının yıllara damga vuran silinmez hatıraları. Akrabalar arasında sevginin ve yakın bir ilişkinin bulunmasından daha tabii ne olabilir. Ancak o yıllarda Sait amcam ve onun her türlü yaramazlığımıza tahammül eden, kahrımızı çekerken bile gülümseyen, bazen Nazo, bazen Paşa Yenge diye hitap ettiğimiz hayat arkadaşının çocuklarıyla yaşadığımız yakınlığın dünyada eşinin ve benzerinin az bulanacağını tahmin ediyordum. Bu ancak Erzurum'a has bir durum olabilir zaten diye düşünmekten de kendimi hala alamıyorum ve neden böyle hissettiğimi de bilmiyorum.

Ahmet, benden 10 ay büyük olduğu için zaman zaman ağabey diye de hitap ettiğim, bu günlerde ise dede olduğu için telefonuma Büyük Baba diye kaydettiğim büyük oğludur amcamın. Diğerinin ismi Mustafa'dır ve benden 4 yaş küçüktür. Akşamları eve her gittiğimde, çok sevdikleri ve özledikleri kardeşleri uzun bir yolculuktan dönmüş gibi

sevindiklerini ve mutlu olduklarını, üstelik mutluluklarını hafızama solmayacak bir resim gibi ince ince naksettiklerini söyleyebilirim. 1972-1974 yılları arasında Horasan Lisesi orta kısmı 2. ve 3. Sınıfları okurken yaşadığım bu güzellik, 1974 yılında Erzurum'a gittikten sonra, bir anda kesintiye uğradı. O güzel rüya ortasından ikiye bölünmüş, beni ve onları yapayalnız koymuş gibiydi. Gittiğim günden itibaren günleri saymaya başladım ve ancak beş gün dayanarak, hafta sonu trenle Horasan'a döndüm. Ahmet ve Mustafa ile uzunca bir süre ayrılık meselesini ve dayanılmazlığını konuştuğumuz, bizi mutsuz eden bu meselenin çözümü üzerinde fikir geliştirmeye çalıştığımız anlar da bu günkü gibi gözümün önüne geliyor.

Aileler olarak gelir düzeyimiz yüksek değildi. Amcam kahvehane çalıştırıyor ve geliriyle ancak geçiniyordu. Gönlü zengin, hem de çok zengin insandır amcam. Yazın kahvehanesinin önündeki masalarda ya da soğuk günlerde içerde, kaç kişinin gelip misafiri olarak oturup kahvaltı yaptığını hatırlamıyorum bile. Fisebilillah yedirir içirirdi ve bundan da büyük bir mutluluk duyardı. O zamanlar bazen boyacılık, bazen fırında ustalara yardım edip harçlığımı çıkarmanın yanında, müsait aralıklar bulduğumda huzur adlı bu ikram kahvehanesinde ben de çalıştım ve yevmiyeler aldım. Erzurum'a gidince bu imkan da kalmadı ve özellikle paralı yatılıda geçirdiğim iki aylık zaman diliminde ne yapacağımı, harçlığımı nasıl çıkarabileceğimi düşünüp durdum. Yol parası ayıramadığım için hafta sonları Horasan'a gitme imkanım yok gibi görünüyordu. İşte bu gerçeği bildikleri için Ahmet ve Mustafa bir çözüm yolu bulduklarını söylediler. Ne olduğunu sorduğumda, “artık her hafta sonu Horasan'a gelebileceksin” dediler. Bunun nasıl olabileceğini öğrenmek istediğimde, gülümseyerek, yol paramı harçlıklarından ortaklaşa vereceklerini ifade ettiler. Direnmeye çalıştıysam da olmadı. Ve o tarihten itibaren her hafta sonu onların verdikleri yol parasıyla Erzurum'dan Horasan'a gidip hafta başı Horasan'dan Erzurum'a dönmeye başladım.

Bu günkü geniş ve ferahlık veren imkanlara sahip değildik. Harcamaları ve geliri ucu ucuna dengede tutmaya çalışarak kıt kanaat geçiniyorduk. Bir yığın sıkıntı ve dert ile uğraşıyorduk ama mutlu idik. Hafta sonlarını anlatmaya çalıştığım şekilde paylaşarak yaşamının mutluluğu bir başka idi zaten. Çayırık alanlarda top koşturuyor, aras nehrine balık tutmaya gidiyor, geceleri bazen kahvehanede, bazen de uyuduğumuz odada dokuz taş ya da dama oynayarak sabahlara kadar şen şakrak, gençliğimizin başlangıç yıllarını büyük bir coşkuyla yaşayabiliyor idik. Hele bir de yakın akraba çocukları Muammer Yavuz, Cengiz Özer ve başka bazı arkadaşlarımız da aramıza katılınca tam bir curcuna başlıyordu evde. Özellikle şakacılığıyla ünlü Muammer'in

yayıp ettiklerini bazen günlerce konuşabiliyorduk. O uzun geceler boyu sabahladığımızda, sabah namazına kalkan amcam gelip “çocuklar yeter, bıkmadınız mı hala” diye söyleniyor, gülümsüyor ve gidiyordu.

Bir başka önemli husus da, o yıllarda yaşadığım bayramların tadını asla unutamadığımdır. Bir başkaydı, bir hoştu, bir muhabbet ve yardımlaşma vaktiydi bayramlar. Her günü ayrı bir heyecanla kutlar, akraba, dost, tanıdık kimler varsa ziyaretine gider, sohbet ve yarenlikler yaparak bayramın ruhuna vakıf olmaya çalışır, saatlerin nasıl geçtiğini anlayamazdık. Ruhlarımız mü'min özgürlüğüyle dimdik, müslüman coşkusuyla sevgi doluydu. O zamanki bayramların en unutamadığım tarafı Ahmet'le yaptığımız anlaşmadır. Bayram ziyaretlerinde Ahmet daha çok sigara toplamayı, ben ise bayram şekeri almayı severdim. Ne ilginçtir ki, gittiğimiz her evde hem bayram şekeri hem de sigara ikram edilirdi. Bu biraz tuhaftı ama böyle idi. Tüketilmesi mekruh olan hatta israf açısından bakıldığında “acaba haram mıdır?” diye de insanın aklını kurcalayan sigaranın bayramlarda ikram edilmesi hakikaten ne kadar tuhaf bir müslüman davranışıydı! Herhangi bir eve bayramlaşma için gittiğimizde, tokalaşma ve sarılıp bayramlaşmalardan hemen sonra iki tabak getirilir ve içindikilerden almamız için uzatalırdı: Şeker ve sigara tabağı.. İsteyen istediğini alabilir ya da ikisini birden de tercih edebilirdi. Ahmet'le olan anlaşmamız işte bu hususa dairdi. Gittiğimiz yerlerde ikimiz de her iki tabaktan ikramları alacak ve çıkınca da istediklerimizle değiştirecektik. Ve pek çok bayramda bunu aynen uyguladık. Gittiğimiz her evde ikisini birlikte alırdık ve çıkar çıkmaz o şekeri bana verirdi, ben de sigarayı ona. İçmemesini söylerdim lakin o bundan asla vazgeçmezdi. Yakıştırarak ve büyük bir keyifle içerdi sigarayı. Bazen onun bu iştahlı içişine bakarak acaba ben de mi başlasam diye düşünmekten kendimi alamazdım. Erzurum'dan İstanbul'a göç ettikten sonra o eski bayramları o kadar çok özledim ve hala özlüyorum ki, anlatamam. Bazen o güzel iklimi yaşayamadığım için canımın yandığını hissediyordum. Şeker-sigara takası bile burnumda tütüyor bazen.

Gönül albümümde yer alan Erzurum'a dair başka bir fotoğraf ise, İmam Hatip Lisesinin son, Üniversitenin ilk yılına aittir. 12 Eylül 1980 darbesinin öncesine rastlayan o iki yıl benim için pek çok açıdan ehemmiyet arzeder ve hatırlanmaya değerdir. Türkiye'nin içinden geçtiği çalkantılı dönemin en şiddetli sarsıntılarından birisini özellikle ruhumda yaşadığımı söyleyebilirim. 1980 yılının 13 temmuzunda başlayan ramazan ayı için amcam Hasan ile birlikte, Kars'ın Arpaçay ilçesine gidip köylerde ramazan imamlığı yapalım diye müftülüğe müracaat ettik. Müftü mevcut şartlardan

dolayı görevi bırakıp gittiği için müfta vekilliği yapan oralı bir imamın bize, ne iyi ettiniz de geldiniz, anarşiden ve sağ-sol çatışmalarından dolayı köylere göndereceğimiz imam kalmadı, anlamına gelen sözler sarfettiği anları hatırlıyorum. Meselenin vehametini hocanın gözlerindeki çaresizlikten ve bizim gidişimizden duyduğu sevinçten hemencecik anlamak mümkündü. Erzurumluların Kars'a, Karşılıkların Erzurum'a gitmeye çekindikleri ve pek çok defa insanların telef edildiği o yıllarda böyle bir seyahati göze almak akıllıca bir şey değildi aslında. Ama biz amca-yeğen, ecel gelmedikten sonra bir şey olmaz diyerek yola çıkmış ve bir aylık müthiş bir maceranın içine atılmıştık. O bir ay içinde yaşadıklarımızı burada anlatma imkanım yok. Ne bu kitapta bana ayrılan sayfalar, ne bu kısacık zaman yeter. Başlı başına bir kitap yazmalıyım o konuda aslında. Belki gülerken hüzünleneceğimiz, hüzünlendirken gülümseyeceğimiz bir roman. Hadiseleri anlattığım dostlarım ne demek istediğimi çok iyi anlayacaklardır. Heyecanın, gerilimin, komedinin, kısacası insanı güldüren, güldürürken de düşündüren ve hüzne gömen ayrıntıların bir gün bir kitabı olacaktır umarım.

1979 yılında MTTB Hicri 1400 şiir yarışması neticelendiğinde, Türkiye birincisi olmuştum. Hediye olarak gönderilen, Seyyid Kutup'a ait Fi Zılalil Kur'an isimli tefsiri bu gün hala büyük özenle kütüphanemde saklıyorum. Tarifsiz bir mutluluktaki benim için. Bu önemli mutluluğun iki temel sebebi vardı: Birincisi, Hicret gibi ulvi ve insanlık adına büyük sonuçlar doğuran bir hadisenin 1400. Yılına adanmış bir yarışmada birinci olmanın coşkusu ve heyecanı; ikincisi de, aksiyoner bir mümin olma bilincini edindiğim, ruhumuzda ve kalbimizde izler bırakan, aklımızı doğru kullanmamızda bize yol gösteren, bu gün de faaliyetlerine zaman zaman katılmaya çalıştığım Milli Türk Talibi Birliği'nden böyle bir ödülü almış olmanın huzuru ve sevinci.

MTTB'ye üye olmak ve faaliyetleri içinde bulunmak, olmazsa olmazlarımızdandı o günlerde bizim. İmam Hatip Lisesinden aldığımız temel İslami alt yapının üzerine okuma disiplini, düşünme ve fikir üretme bilincini kurmayı MTTB ve Akıncılar Derneğinde elde etmiştik. Erzurum'da öğrencilerin Mecburiyet Caddesi lakabını taktıkları Cumhuriyet Caddesinin orta yerinde ve hemen bitişiğindeki Yukarı Mumcu Caddesindeki bir binanın üst katında Akıncılar Derneği, hemen altında da MTTB bulunuyordu. Kimi zaman Akıncılar derneğine de uğrar, bilgi ve düşünceyi aksiyona dönüştürme hassasiyetimizi de orada geliştirirdik. Tek bir amacımız vardı her birimizin: Yeni ve güçlü bir İslam toplumuna ulaşmak ve bunu başarabilmek için de gücümüzün yettiği her şeyi yapmak. O günlerin fikir ve aksiyon abileri Arap Salih"lerin, Mustafa Antalyalı'ların gözümüzde kahramanlaştığı o özge vakitler bizim için asla unutulamaz vakitlerdir. Özellikle son 10 yıldır ülkemizde yaşananları düşündükçe, o yılların değerini çok daha iyi anlıyorum artık.

Erzurum'da siyasi gerilim ve tansiyon artık iyice yükselmişti. Sokak çatışmaları ve ölümler gerçekleşiyordu. Üniversitede bir doçent katledileli iki yıl olmuştu ve o hadiseden sonra

pek çok ölüm yaşanmıştı. Siyasi gerilim tırmandıkça sisli ve kırmızı renge boyalı heyecanımız daha dayanılmaz bir hal alıyor, aynı ölçüde, bizi nelerin beklediğine dair kuşku ve endişelerimiz de artıyordu. Gittikçe sıkıntılı, içinden çıkılmaz ve toplumu cinnetin içine sürükleyen bir fotoğrafa dönüşüyordu manzara. MTTB ve Akıncılar'a mensup gençlerin zaman zaman bir yerlerde muhalif gruplar tarafından kısırıldığı ve darp edilmekte olduklarını öğrenince onlara yardıma gidiyor idik. Kısırıldığımız zamanlarda ise başkaları bizim yardımımıza geliyorlardı. Bazı günler ise içimize kapanıyorduk ve büyük bir sessizliğe gömülüydük her şey.

1979 güzünde Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesine girdim. Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında kalacaktım. Bir yandan da çalışıp harçlığımı çakarmam gerekiyordu. İHL de dört yıl kullandığım boya sandığımı yurda götürdüm ve akşamları boyacılık yaparak para kazanmaya başladım. Ve bir akşam iki grup arasında çıkan kavganın ortasında kaldım. Boya sandığımı ve fırçalarımı birbirlerine fırlatarak kırdılar. Boyacılık kariyerimin sonu oldu bu. O günden beri hala fırça sallamış değilim.

Üniversiteye başlamak büyük heyecandı benim için. Üniversite demek, münevver bir insan olma profiline doğru yüremek demektir. O heyecan ve coşkuyla ilk ders gününde fakülteye gittim. Binayı tanımak için hızlı hızlı tüm katları gezdim kısa bir süre içinde. Baktığım her şey gözüme yabancı görünüyordu. Sakin durmaya çalışıyordum ama heyecanımın damarlarında korku ve endişe hücreleri

dolaşıyordu aslında. Gözümde ulvi bir yere oturttuğum hayali üniversite olgusundan çok farklıydı her şey. Bir hafiflik vardı ve ete kemiğe bürünmüş geziyordu üniversite denen mekanın sınırları içinde sanki. Ders programının aslı olduğu büyük panodan ilk dersi ve saatini öğrendim. Finansmanla ilgili bir dersti ve başlamasına birkaç dakika kalmıştı.

İçeri girdiğimde amfinin tamamının tıklım tıklım dolu olduğunu farkettim. Öyle küçük bir alan da değildi burası. Demek ki çok kalabalıktı sınıfımız. Arka sıralarda boş bir yere oturdum. Ders başlayınca, isminin Sebahattin Yılmaz olduğunu öğrendiğim hocanın ilginç ve bir o kadar da esprili anlatım tarzı hoşuma gitti. Sıcak kanlı olan ve beden dilini iyi kullanan hoca, derse başlarken birkaç nasihatı dile getirmeyi de ihmal etmemişti. Dersin sonuna kadar dikkatle dinledim ve notlar aldım. Teneffüs zili çaldığında, üniversite gerçeği ile ilgili olarak umutlanmaya başlamıştım. Hocanın bizim için iyi bir başlangıç yaptığını düşünüyordum. Zil sesiyle birlikte sınıftan çıkınca, biz de amfiden ve hatta binadan dışarı çıkıp temiz bir hava almak için yerimizden kalktık. İşte tam o andan olanlar oldu ve hayatımız bir anda değişti.

Yaklaşık iki metre boyu ve ürperten yüz ve bakışlarıyla tuhaflığını ve gaddarlığını hemen hissettiren bir adam etrafındaki kalabalık bir grupla amfiye girdi. Dışarıda gruba ait oldukları belli olan birileri de vardı ve kapıları tutuyorlardı. Amfinin iki büyük kapısını sıkı sıkıya kapattılar. Sonradan isminin Nükret Endirçe olduğunu öğrendiğim yeşil parkalı, postallı, militan görünümlü kişi konuşmaya başladı. yaklaşık beş dakika kadar grubundan, üniversiteye

hakim olduklarından, bizim sınıfta da kendi grupları ne derse onun olacağından bahsetti. Bir yandan hiç birisini tanımadığım arkadaş grubuna bakıyor, bir yandan da dikkatle dinliyor idim. Coğunluk şaşkın ve endişeliydi. Bazı sınıf arkadaşlarımız ise başlarını manalı manalı sallayarak gülümsüyorlardı. Demek ki, diye düşünmekten kendimi alamadım. Endirçe konuşmasını bitirdikten sonra, amfideki herkese dikkatle bakarak sordu: İtirazı olan var mı?!.. Ben dahil yedi kişi ayağa kalktık ve böyle bir şeyi asla kabul edemeyeceğimizi, dolayısıyla duruma itirazımızın olduğunu söyledik. Sonrası tam bir felaket oldu. Endirçe, şu itirazı olanları bir getirin bakalım orta yere deyince, bizleri ite kaka amfinin ortasına sürüklediler ve kavga başladı. kim olduklarını bilmediğim ama hala bana vuruyorlarmış gibi hissettiğim bir çok insan bizi aralarına aldılar ve kıyasıya dövdüler. Kimimizin kafası kırıldı, kimimizin burnu. Üstümüz başımız kan içinde kaldı. Üniversiteye başladığımız ilk gün ilk dersimizde, asla unutamayacağımız okkalı bir dayak yedik. Bu gerçekten de herkese nasip olabilecek bir şey değildi! Onlar işlerini bitirip çekip gittikten sonra, biz yedi kişi, kader arkadaşları olarak bir araya geldik. Yanımıza yaklaşp durumu öğrenince öfkelenen son sınıftan ağabey bir öğrenci ile birlikte ve onun yol göstermesiyle, üniversite içinde olduğuna söylediği Site Polis Karakoluna doğru yürümeye başladık. Yanımızdan yöremizden gelip geçenlerin şaşkın bakışları bu gün bile cascanlı gözümün önüne gelebiliyor. Ve bu fotoğraf biraz solmuş da olsa, gönül albümümdeki yerini içimize dokunan kompozisyonuyla hala koruyor.

Gönül albümümden paylaşacağım son fotoğraf ise şiire dair olacak. 90'lı yılların başında, üçü bu gün aramızda olmayan bir grup arkadaşımın oluşturduğumuz edebiyat iklimini asla unutamıyorum. 80'lerin başında Aylık Dergi kadrosunda birlikte yer aldığımız rahmetli Hasan Ali Kasır TRT Erzurum Radyosu'na prodüktör olarak geldikten sonra, edebiyat ortamı bir süre sonra hareketlilik kazanmış ve bu çerçevede içinde olan pek çok arkadaşla sık sık bir araya gelir olmuştuk. Şu anda Hasan Ali Kasır gibi aramızda olmayan rahmetli Nazir Akalın ve Hüseyin Alacatlı da bu birliktelik zincirinin en önemli halkalarındandı. Onların üçü de şimdi aramızda değiller, Rahmet-i Rahmana gittiler ve biz hatırladıkça yarıyoruz, üzülüyoruz, mekanları cennet olsun diye dua ediyoruz. Onları bazen özlediğimi hissediyorum ve yüreğim sızlıyor. Özellikle Mina ve Karççeği dergilerinin çıkarıldığı zamanlardaki toplantı ve sohbetlerimiz hem edebiyat ve dergicilik adına çok verimli ve keyifli sohbetlerdi, hem de dostluklarımızı bir hayli pekiştirmişti. Mehmet Kıldıroğlu'nun çıkardığı Mina, İlhami Ünal'ın çıkardığı Karççeği dergilerinin yönetim mekanlarında, bu gün hayatta olan Rıdvan Canım, Abdulkerim Dinç, Turan Karataş, M. Hanifi İspirli, M. Emin Alper, Ali Kurt ve Yılmaz Güneş gibi arkadaşlarımızla dostluğun ve sevginin en güzel zamanlarını paylaşmıştık. Sonrasında hala o tadı yakalayabildiğimi hatırlamıyorum. Ve bu gün dahi o paylaşımları o kadar çok özliyorum ki...

Lakin hayat kayıp gidiyor elimizden... Umarım eli boş gitmeyiz son durağımıza. Bütün dünyevi fotoğraflar solmaya mahkumdur. Ama ahiret fotoğrafı asla solmayacaktır ve ebedidir.

GÜZEL KELİMELER DÜKKANI

canhıraş

Yürek parçalayan. Dayanılmayacak derecede keder veren. Dilimize Farsçadan geçmiştir. Ruh manasına gelen can kelimesiyle, tırmalayan manasındaki hıraş kelimesinden türetilmiştir.

hissikablelvuku

Henüz gerçekleşmeden önce olacakları hissetmek. Önsezi. Dilimize Arapçadan geçen kelimenin açılımı hiss-i kabl-el vuku şeklindedir. Birebir tercümesi, olmadan önce hissetme olabilir.

aşk

Bir varlığı tutkuyla ve namütenahi bir özlemle sevmek. Ayakları yerden kesen, dizlerin bağını çözen, karında kelekler uçuşturan, yüreği yerinden söken, akli baştan alan tarifsiz bir sevdadır. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Şiddetli ve yakıcı sevgi manasındaki ışk kelimesinden türetilmiştir.

zevahir

Dış görünüş. Dış yüz. Görünüm. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Görünen ve belli olan manasındaki zahir kelimesinden türetilmiştir.

pestenkerâni

Saçma, Uydurma. Ehemmiyetsiz. Dilimize Farsçadan geçmiştir. Aşağılar ve kötüler manasındaki pesten kelimesinin yapan eden manasındaki -kâr ekiyle türetilmesi sonucu oluşmuştur.

ehvenişer

Kötü olan şeyler arasından daha aza kötü olanı. Kötünün iyisi. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Daha zararsız manasındaki ehven kelimesiyle, kötü ve fena manasındaki şer kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur.

tevekkeli

Boşuna. Boş yere. Sebepsiz olarak. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Allah'a güvenme manasındaki tevekkül kelimesinden türetilmiştir. Ekseriyetle olumsuz fiillerle ya da "tevekkeli değil" şeklinde tam tersi anlamıyla kullanılır.

ilânihâye

Sonuna kadar. Sonsuza kadar. Sonsuz. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Son manasındaki nihayet kelimesinden türetilmiştir.

âmiyâne

Basit. Bayağı. Sıradan. Avama ait. Arapçada herkes ve kamu manasına gelen amme kelimesinin Farsça -ane ekiyle türetilmesi sonucu oluşturulmuştur.

binâenaleyh

Bundan dolayı. Bu yüzden. Buna dayanarak. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Dayanarak ve bundan dolayı manasındaki binaen kelimesi ile üzere ve üzerine manasındaki aleyh kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur.

meftun

Gözünü başka bir şey görmeyen tutukulu aşık. Hayran olan. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Şaşma saptırma manasındaki fitne kelimesinden türetilmiştir.

farzımuhal

Olmayacak bir şeyi olacakmış gibi saymak. Olmaz ama varsayalım ki, farz edelim ki. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Varsaymak manasındaki farz kelimesiyle, mümkün olmayan manasındaki muhal kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur.

GÜZEL KELİMELER DÜKKANI

tevâfuk

Denk düşme. Uygun gelme. Kaçınılmaz tesadüf. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Uygunluk manasındaki fevk kelimesinden türetilmiştir.

lâyemut

Ölmez. Mahvolmaz. Ölümsüz. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Ölüm manasındaki mevt kelimesinin çekimi olan yemut kelimesinin olumsuzluk eki olan -la ile birleşiminden oluşmuştur.

hodbin

Sadece kendi menfaati doğrultusunda hareket eden. Kibirli. Bencil. Dilimize Farsçadan geçmiştir. Kendi manasındaki hod kelimesiyle gören manasındaki bin kelimesinin birleşiminden oluşmuştur.

sukutuhayal

Düş kırıklığı. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Düşmek manasındaki sukut kelimesiyle, düş manasındaki hayal kelimesinin birleşiminden oluşmuştur.

namzet

Bir görevi isteyen ya da görev için istenilen kişi. Aday. Dilimize Farsçadan geçmiştir. İsim manasındaki nam kelimesi ile vuran, konulan manasındaki -zede ekinin birleşiminden oluşmuştur.

sallapati

Özensiz. Üzerine düşünmeden. Gelişigüzel. Türkçe kökenli olan kelime sallamak fiilinden türetilmiştir.

lâfügüzaf

Lüzumsuz söz. Manası olmayan konuşma. Dilimize Farsçadan geçmiştir. Söz manasındaki laf kelimesiyle, boş konuşma manasındaki güzaf kelimesinin birleşiminden oluşmuştur.

hercümerc

Kargaşa, kaos, dağınıklık. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Karşılık manasındaki herc ile bozulmak, karıştırmak manasındaki merc kelimesinin birleşiminden oluşmuştur.

mihmandar

Misafir kabul eden, ağırlayan ev sahibi veya bu işle görevli kişi. Dilimize Farsçadan geçmiştir. Konuk manasındaki mihman kelimesinin sahiplik manasındaki -dar ekiyle türetilmesi sonucu oluşmuştur.

keenlemyekün

Hiç olmamış gibi. Yokmuş gibi. Söylenmemiş gibi. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Arapçada sanki manasındaki ka-an ile, var olmadı manasındaki lem-yekün kelimelerinin birleşiminden oluşmuş bir deyimdir.

kadim

Çok eski zaman. Geçmiş çok eskilere dayanan. Başlangıç olmayan. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Eskiden kalma manasındaki kadem kelimesinden türetilmiştir.

muhayyile

Olmamış şeyleri zihinde kurma ve kurgulama yeteneği. Hayal kurma gücü. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Zihinde canlandırma manasındaki tahyil kelimesinden türetilmiştir.

Satranç ve Yararları

İnsanlık tarihinin en çok ilgi duyulan ve bulunuşunun üzerinden binlerce yıl geçmesine rağmen pek çok insan için hala gizemini koruyan oyun: Satranç

Bu yazımda satrancın tarihini,ortaya çıkış hikayesini ve faydalarını anlatmak istedim.Mısır piramitlerindeki kabartmalardan yola çıkılarak satrancın günümüzden 4 bin yıl önce Mısır'da ortaya çıktığı tahmin edilmektedir.

Daha sonra ise Çin'de, Mezopotamya'da ve Anadolu'da oynandığı iddia edilmektedir. Kanıtlanabilirlik açısından bakarsak satrancın ilk olarak MS.3-4. yüzyıllarda Hindistan'da ortaya çıktığını söyleyebiliriz.Satrançla ilgili ilk yazılı belgeler Hindistan'da bulunmuştur.Daha sonra satranç Hindistan'dan İran'a geçmiş,Arapların İran'ı ele geçirmesiyle Araplara,Araplardan da Endülüs yoluyla Avrupa'ya yayılmıştır.

Satranç binlerce yıllık geçmişine rağmen hiç eksilmeyen gizemiyle bizleri kendisine çekiyor.Sizce de öğrenmenin zamanı gelmedi mi?

Satrancın ortaya çıkışıyla ilgili birbirine çok benzer hikayeler vardır. Bunlardan biri şöyledir: Bir Brahman rahibi ülkenin Kralına bir ders vermek istemiş."Sen ne kadar önemli bir insan olursan ol,adamların,vezirlerin, askerlerin olmadan hiçbir işe yaramazsın." demek istemiş. Bunu anlatmak için satrancı icat ederek krala hediye etmiş. Kral bu oyunu ve bu oyunla verilen mesajı çok beğenmiş ve "Dile benden ne dilerse" demiş. Bunun üzerine rahip, krala bir ders daha vermek istemiş. Krala "Sana bulduğum bu oyunun birinci karesi için bir buğday istiyorum. İkinci karesi için iki buğday istiyorum. Üçüncü karesi için dört buğday istiyorum. Böylece her karede, bir önceki karede aldığımın iki misli buğday istiyorum. Sadece bu kadarlık buğday istiyorum" demiş. Kral, kendisi gibi yüce ve kudretli bir kraldan isteye isteye üç beş tane buğday isteyen bu rahibin, küstahlığa varan alçakgönüllülüğüne sinirlenmiş ve adamlarına "Hesaplayın. Hak ettiğinden bir tane fazla buğday vermeyin" demiş.

İşte hesap;

İlk kareleri hesaplamak kolay olmuş,

1. Kareye bir buğday,

2. Kareye iki buğday,

3. Kareye dört buğday... Ancak

10. Kareye gelindiğinde 1023 buğday

vermeleri gerekiyor. Bu yaklaşık bir

avuç buğdaya karşılık gelir; hesabın

hep böyle gideceğini, hep rahibe

böyle üç beş buğday vereceklerini

zannediyorlardı.

Zaten 15. Kareye gelince yalnızca

1.5 kilo buğday vereceklerdi.

25. Kareye gelince 1.5 ton

olduğunu görmüşler ama fazla

heyecanlanmamışlar. Oysa;

31. Kareye gelince, bu işin şakası

olmadığını anlamaya başlamışlar.

Çünkü vermeleri gereken buğday 31.

Karede 92 tonmuş.

49. Kareye geldikleri zaman 24 milyon

ton buğday vermeleri gerekiyor. Bu ise

Türkiye'nin bir yıllık buğday üretiminden

fazla.

54. Kareye geldiklerinde ise 771 milyon

ton buğday vermeleri gerekiyor. Bu da

dünyamızın bugünkü ölçülere göre bir

buçuk yıllık buğday üretimi.

"Madem başladık hesaplamaya devam

edelim" deyip bitirmişler.

64. kare de tamamlandığında bugünkü

ölçülerde dünyanın 1500 yıllık buğday

üretimini rahibe vermeleri gerektiği

ortaya çıkmış. Bu uzun ifadelerle

anlattığımız sayının matematik dilindeki

ifadesiyle anlatımı şöyledir;

$1+2+22+23+24+\dots+264 = 265 - 1 = 18446744073709551615$

(on sekiz kilyon, dört yüz kırk altı katrilyon, yedi yüz kırk dört trilyon, yetmiş üç milyar, yedi yüz dokuz milyon, beş yüz elli bir bin, altı yüz on beş)

Bu güzel hikâyeden sonra biraz da satrancın yararlarına bakalım:

1 - Planlı hareket etmenin önemini ve gerekliliğini kavratır.

2 - Süratli, doğru ve çabuk düşünebilmeye yardımcı olur, olaylara doğru yorumlarla yaklaşabilme yeteneklerini geliştirir.

3 - Kişiliği ve karakteri olumlu yönde etkiler ve geliştirir.

4 - "Kendine güven" duygusu aşılır ve bunu geliştirir.

5 - Diğer ders konularının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur. Bilimselliği ön plana alarak araştırmalar yapmaya yönlendirir.

6 - Konulara karşı şüpheli yaklaşımı benimsetir, onları ezberci zihniyetten arındırır.

7 - Başarıya ancak ve ancak sistemli ve disiplinli bir çalışmayla varılabileceğini gösterir.

8 - Mücadeleci bir ruh yapısına sahip olmanın gerekliliğini benimsetir.

9 - Kişileri düşünen, araştıran, yargılayan varlıklar haline getirir ve yaratıcılıklarında özgür bırakan bir ortam hazırlar.

10 - Kendi güç ve yeteneklerini daha iyi tanıyarak, bireysel güç ve yetenekleri açığa çıkarmaya ve bireysel doğru kararlar alabilmeye yardımcı olur.

11- Dikkatini tek konu üzerinde yoğunlaştırabilme alışkanlığı kazandırır.

12 - Kurallara uymayı, dostça oynamayı, kaybetmeyi kabullenmeyi, kazanı kutlamayı öğretir.

13 - Yakın dostluklar kurup daha çok sosyalleşmeye ve sosyal yaşamının zenginleşmesine yardımcı olur.

Şüphesiz satrancın burada yer vermediğim bir çok faydası daha var.Satranç binlerce yıllık geçmişine rağmen hiç eksilmeyen gizemiyle bizleri kendisine çekiyor.Sizce de öğrenmenin zamanı gelmedi mi?

Kaynaklar:
Türkiye Satranç Federasyonu,
Matematikçiler.org,
Dersimiz.com.

Erhan KABAN
Tarih Öğretmeni

GİDENLERDEN

Kardelen'e...

2011 Eylül'ü öncesi adımı duymakla yetindiğim bir diyarın ömrüme, kaderime, benliğime bu kadar işleyeceğini söyleselerdi falcılara gösterilen bir kayıtsızlıkla karışık bir tebessüm kaplardı yüzümü. Ama şimdi uzaklardan gelen bir telefonun diğer tarafında ki samimi bir dostun "Dergimizi çıkartıyoruz, gidenlerden yazı istiyoruz, sen de bir şeyler yaz" deyince o tebessümün içini zamanın, hasretin, anıların hepsinden önemlisi değerli dostların ve kıymetli öğrencilerin yüzü dolduruyor...

Birinden başlasam diğeri gücenir korkusuyla anılardan bahsetmek yerine sanırım Horasan'a ve Horasan Anadolu Lisesine dair yazsam daha yerinde olacak... Baba ocağımdan kilometrelerce uzakta olan bu diyar sert karşıladı beni. Suyuna, havasına alışmak zordu. Ama daha sonra kar yağdı. Hayatımda gördüğüm en büyük kar taneleri... Sevindik tabii... Sonra o beyaz örtü bütün doğayı 6 ay yorganıyla örterken biz üstünde alışma mücadelesi verdik... Saçak altında yürümeyin uyarısı yazan sokak tabelalarının şaşkınlığı hala üzerimdedir. Sonra ne mi oldu? Tabii ki eksi dereceler. Termometreler -30ları -25leri gösteriyordu... Ona da alıştık. Artık burnumuz termometre gibiydi. Aldığımız nefes ciğerinize kadar keserek giriyorsa hava -15ti. Bu kasvetli havalara eklenen karga sesleri... Benim servi diye bildiğim Horasan'ın "kavaklarına" yuva yapmış ve o sert kışa rağmen yıl boyunca Horasan'ın semalarında kanat çırpın binlerce kuş. Her yerdeler... Günde iki defa geçen Doğu Ekspresi... Sabah geçen Ankara'ya; akşam okul çıkışlarıma eşlik eden ise Kars'a... Buradaki durgun hayatın içinden geçen ve hayatın devam etmekte olduğuna dair en büyük deliliklerden. Peki insanı? Havası sizi aldatmasın, o beyaz örtünün

"Yeryüzünde hep sürgündük biz.Aşklarımız da oldu;acılarımız da.Hiç bir vatan,vatan olmadı bize.Çünkü Hz. Adem'den beri kovulduğumuz yeri arıyor,kovulduğumuz yere döndürülmenin hasretini çekiyoruz .Mevlana'nın ney metaforu gibi,koparıldığımız sazlığa gitmenin özlemiyle yanıp tutuşuyoruz." deniliyor. Öyleyse şayet,hep sürgünsek yani yeryüzünde,o vakit Horasan en güzel sürgün yıllarımın ev sahibidir.

Baharında gelincik toplayarak gittiğim okulum,"Hocam bugün sizi yine çok yorduk değil mi?" sorusuyla geçen yorgunluklarım,yurtta kalan kendileri küçük fakat olgunlukları büyük öğrencilerimden"Sizler ailenizden çok uzaktasınız,sık gidemediğiniz için çok üzülüyorsunuz."cümlesini duyunca bir anda geçen özlemlerim vardı.

"Sizler çok alışkın değilsiniz,canınızı yerim kalın giyinin,ortalık hastalığı var bu ara dikkat edin" diye uyarın,zemheri ayazında "Hocam Van yıkık, Van üşir; biz nasıl kapatırız camları?" diyen koca yürekli öğrencilerim vardı.

"Hicaz'a gidiyoruz,hakkınızı helal edin,size çok dua edeceğiz" diyen dedelerim,"Sakin kendinizi yalnız hisset-

soğğunun işleyemediği sıcak yürekli, güzel gülen insanları vardır oranın... Emanet ettikleri en değerlilerini bizlere teslim ederken gözlerindeki minnettarlığı görmek sanırım dünyada tecrübe edilebilecek nadir hislerden.

Okul ve öğrenciler doğal olarak orda olma sebebidir. Uzaklarda hem evimiz hem işimiz olan bir yuvaydı. Daha koridorlarında dolaşırken, sınıflarında derse girerken bir daha böyle bir okulda çalışamayacağımın bilincindeydim... Çünkü iş arkadaşı sıfatının yetersiz kalacağı dostlar biriktirdiğimi biliyordum. Not isterken "hocam anaazın babaazın hıgrına" derken farkında olmadan benim de sıra özlemimi arttıran öğrencilerin "Hocam sizin canınızı yerem" diyen samimiyetleriyle tanıştım... Sonra yemek siparişi diyalogunda "Hocam 1,5 Adana nasıl söylenir?" diye sorduklarında bütün ezberimi bozup yerele, onlara ulaşmam gerektiğini anladım. Zaman zaman sabrımı zorladıkları da oluyordu bu da bu işin doğasında var olan bir şey değil mi zaten?

Şimdilerde 25 plakasını gördüğümde, Erzurum'la ilgili bir haber izlediğimde, radyoda bir Erzurum türküsü ve Erzurum ağızıyla söylenen bir deyim duyduğumda heyecanlanmam aslında oralarda bir parçamı bıraktığımın en büyük delillerinden belki de. Burada sıralayamayacağım çok etkinlik yaptık 4 yılda. Eğer hoş bir seda bırakabilmişsem, zihinlerde ve kalplerde güzel bir yer edebilmişsem ne mutlu bana...

Bütün zorluklara rağmen yaşama sevincini koruyup yarına umutla bakabilen güzel gülen insanlara ve bu insanların diyarına selam olsun...

Resul ATICI
2011-2015 Horasan Anadolu Lisesi
İngilizce Öğretmeni

meyin, bizler de sizin aileleriniziz." diyen nineler...

Sadece öğretmeni değildik o çocukların.Bazı günler arkadaşı,kardeşi,annesi,babası oluverirdik.Bazılarına göre yükümüz ağırdı lakin bizim için yük olmadı hiç bir zaman.Zira yük olsa eza verirdi bilakis mutluluktan daha fazlasıydı.

Elbet her mekan ve zaman gibi götürdükleri de olacaktı fakat kattıkları götürdüklerinden kat be kat daha fazla idi.

Hele şiir gibi,roman gibi,oku oku bitmeyen kitap gibi arkadaşlar; her biri seçilmiş birer kardeş olan değerli ağabeyler,en güzel hediyelerindendi.

Soğğu -40C'yi görmediyse,bizim için de hava, o kadar da soğuk değildi artık.Sadece uzaklığından dert yanardık.Bilmezdik oysa,bugün anlıyorum,Zarifoğlu'nun da dediği gibi özlemekten uzun mesafe yokmuş aslında...

Semra YÜKSEL
2011-2015 Horasan Anadolu Lisesi
Fizik Öğretmeni

2011 Ağustos ayında Horasan ilçesine geldiğimde burada geçireceğim zamanlar için çok da umutsuz değildim . Buradaki insanları tanıyıp seveceğimi biliyordum. Bazen insanlar hayatlarında o kadar önemsiz konuları büyük sorunlar haline getirip, o sorunlar içerisinde boğuşmayı o kadar seviyorlar ki, bu bana pek uygun gelmiyor. Gittiğim yerdeki insanlara bir şeyler katmayı, bana kültürel, entelektüel, yaşamsal katkılar sağlayacak insanlarla bir şeyler paylaşmayı, bilmediğim herhangi bir şeyi onlardan öğrenmeyi daha çok seviyorum.

Horasan'a geldiğimde de hem oranın insanları hem de başka şehirlerden gelen insanlardan çok farklı şeyler öğreneceğimi de biliyordum. Öyle de oldu. Öğrendiklerimin bana en fazla kattığı şey de yaşadığım bir olaya çok farklı bakış açıları ile yaklaşma özelliğimi artırması oldu. Tanıdığım her insan başka bir dünyaya benziyordu. Her birinin konuşması, bakışı, kullandığı sözcükler, etrafını anlamlandırma şekli farklıydı. Bunun yanında buradaki insanlarla, özellikle okuldaki arkadaşlarımla duygusal bağlarımda güçlenmeye başladı. Onları tanıdıkça unutamayacağım anılar oluştu. Bunları anlatmam çok uzun sürer. Ama şunu biliyorum ki öğretmenler odasında duvar köşesinde eski çekyat üzerinde sohbet eden Erhan Hoca ve Soner Hoca'nın görüntüleri hiçbir zaman zihnimden çıkmayacaktır. Recep Hoca ve gelişen teknolojiye inat sürekli kullandığı o küçük cep telefonu, Semra Hoca'nın öğretmenler odasına hızlı girişi ve elindeki notlarını masanın üzerine vurarak düzeltmesi, Özlem Hoca'nın her teneffüs yorulmadan çocukların sorularını çözmesi, Nihat ve İsmail Hoca'nın aralarındaki tatlı atışmaları ve kardeş kavgaları - ki onları tanımayan birisi davranışlarını biraz izlese kardeş olduklarını sanırlar- zihnimde fotoğraflaşan karelerden sadece birkaçıdır. Daha sayabileceğim o kadar kendi içinde özel öğretmen arkadaşlarım var ki hayatımda iz bırakan, hiçbirini unutamam. Şimdi, bazen soruyorlar orada bu kadar yıl nasıl geçirdin diye. Orada yaşamak, zorunlu ve bitmesi gereken bir iş gibi değildi ki benim için. Bazen keşke orada kalsaydım diye de düşünüyorum. Aynı sıcaklıktaki insanları hiçbir yerde bulamayacağımı bildiğim için. Ancak eminim ki herkes farklı yerlerde yaşamlarına devam edecek fakat baki olan o güzel insanlar olacak.

Çağlayan Ulaş KÜPELİ
2011-2015 Horasan Anadolu Lisesi
Rehber Öğretmen

ÖĞRETMENLERİMİZ

CEMİL ÖZKAN
OKUL MÜDÜRÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ZÜMRESİ

ABDİN ÖZTÜRK
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
ÖĞRETMENİ

OSMAN ZEKİ ÖZTÜRK
MÜDÜR BAŞYARDIMCISI

EBRAL BAYRAK
MÜDÜR YARDIMCISI

MÜZİK ÖĞRETMENİ

REHBER ÖĞRETMEN

İSMAİL KAYSERİLİ
MÜDÜR YARDIMCISI

AYFER YETİM
PANSİYON MÜDÜR
YARDIMCISI

MATEMATİK ZÜMRESİ

FEN BİLİMLERİ ZÜMRESİ

BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENİ

YABANCI DİL ZÜMRESİ

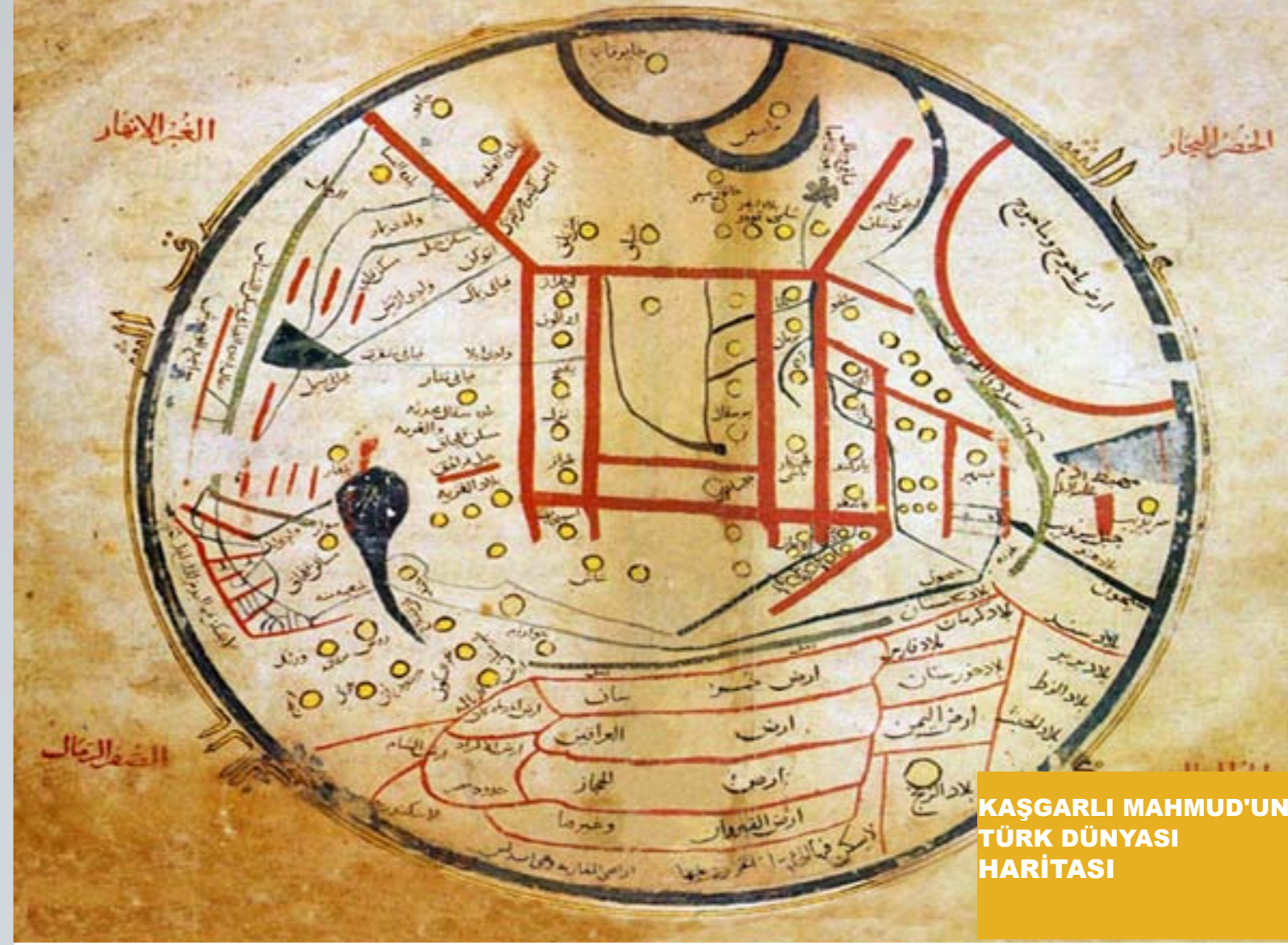
ERCAN SEVİL
ALMANCA ÖĞRETMENİ

SOSYAL BİLİMLER ZÜMRESİ

İBRAHİM GÖR
FELSEFE ÖĞRETMENİ

KAŞGARLI MAHMUD'UN
TÜRK DÜNYASI
HARİTASI

Bu harita dönemin Türk hükümdarlarının oturduğu Balasagun şehri merkez alınarak çizilmiştir. Yönler ise Orhun Yazıtları'nda görülen eski Türk geleneklerine göre tayin edilmiştir.

Kaşgarlı Mahmud'un Divanü Lügati't-Türk adlı kitabında yer alan dünya haritası, bilindiği kadarıyla, bir Türk tarafından çizilen ilk dünya haritasıdır. Kaşgarlı Mahmud, dönemindeki Türk topluluklarının hangi bölgelerde yaşadığını göstermek amacıyla çizdiği bu haritaya bazı ulusların yaşadığı bölgeleri de ekleyerek yeryüzündeki belirli bölgeleri gösteren bir dünya haritası oluşturmuştur. Bu harita dönemin Türk hükümdarlarının oturduğu Balasagun şehri merkez alınarak çizilmiştir. Yönler ise Orhun yazıtlarında görülen eski Türk geleneklerine göre tayin edilmiştir. Kaşgarlı Mahmud onbirinci yüzyıl Türk dünyasını resmeden bu haritayı yeryüzünün şekli gibi daire olarak gösterdiğini belirtir. Bu, onbirinci yüzyılda dünyanın yuvarlak olduğunu Türkler tarafından bilindiğini göstermektedir. Divanü Lügati't-Türk'ün yirmi-ikinci ve yirmi-üçüncü sayfalarında yer alan

bu renkli dünya haritasının dış kısımlarında yönler belirtilmiş ve kullanılan renklerin neye işaret ettiği açıklanmıştır. Bu açıklamaya göre denizler yeşil, ırmaklar mavi, dağlar kırmızı ve şehirler sarı renkle gösterilmiştir. Batıda gösterilen yerler Kıpçakların ve Frenklerin oturdukları İtil boylarına kadar uzanmaktadır. Güneyde Hint, Sint, Çad, Berber, Habeş, Zenci ülkeleri, doğuda Çin ve Japonya, güneybatıda da Mısır, Mağrip, Endülüs gösterilmiştir. Ne var ki haritada Türklerle herhangi bir ilişkisi olmayan bölgeler ve ülkeler dikkate alınmamıştır. Kaşgarlı Mahmud'un haritasında Japonya'ya yer vermiş olması, haritanın önemini daha da artırmaktadır. Bilindiği kadarıyla bu harita Japonya'nın gösterildiği ilk dünya haritasıdır. Japonya haritanın doğusunda bir ada olarak gösterilmiş ve Cabarka ismiyle anılmıştır.

Nurettin COŞKUN
10/A

SULTAN ŞAİRLER

Osmanlı Devleti, diğer pek çok devletlerden farklı olarak tarih sahnesinde sanatkâr mizaçlı sultanlarıyla yer almıştır. Küçük yaştan itibaren iyi bir eğitimden geçen Osmanlı şehzadeleri ve sultanları, daha çok müziğe ve şiire ilgi göstermişlerdir. Osmanlı sarayının diğer Türk devletlerinde de olduğu gibi, sanatçıları ve ilim adamlarını desteklemesi, kültür ve sanat hayatını canlı tutmuştur. Osmanlı padişahları, şehzâdeler ve devlet adamları, birçok sanat faaliyetini destekleyerek ve sanatkârları himâye ederek bu hususta adeta birbirleriyle yarışır hale gelmişlerdir.

Osmanlı padişahları arasında ilk şiir söyleyen Murâdî mahlasıyla şiirler yazan II. Murâd'tır. "Rivayet edilir ki II. Murad haftada iki gün şair ve bilginleri toplayıp dikkat ve iltifatla, baştan sona dinler, tartışmayı başlatmak için de her hafta her konu için tartışmacılar tayin edermiş." (İsen, 1990:68)

II.Murat'tan itibaren Osmanlı Padişahlarının birçoğu şair olarak karşımıza çıkar. Şair Padişahların divan edebiyatı geleneğince isimleri yerine kullanmış oldukları mahlasları(takma adları) vardı.

II.Murad –Muradi, Fatih Sultan Mehmet—Avni, Yavuz Sultan Selim—Selimi , Kanuni Sultan Süleyman—Muhibbi gibi padişahlar hem buldukları medeniyetin sultanı olmuşlar hem de kendi dönemlerindeki şairlerin sanatlarına denk bir sanat anlayışı geliştirmişlerdir.

Mimar Sinan'ın "Padişahım sana öyle bir cami inşa ettim ki kıyamete değin ayakta duracak bir metanete sahiptir" dediği Süleymaniye 'ye isim veren hayat veren padişah Kanuni Sultan Süleyman, Hürrem Sultan'a olan aşkı dillere destan olmuştur. İşte ona yazmış olduğu bir gazel:

Celis-i halvetim varım habibim mah-ı tabanım (Benim birlikte olduğum sevgilim parıldayan ayım
Enisim mahremim varım güzeller şahı sultanım Can dostum en yakınım güzellerin şahı sultanım)

Hayatım hasılımömrüm şarab-ı kevserim adnim (Hayatımın yaşamımın sebebi Cennetim Kevser şarabım
Baharım behçetim rüzum nigarım verd-i handanım Baharım sevincim günlerimin anlamı gönlüme nakşolmuş
resim gibi sevgilim benim gülen gülüm)

Stanbulum Karaman'ım diyar-ı milket-i Rum'um (İstanbul'um Karaman'ım Bütün Anadolu ve Rum ülkesi-
Bedahşan'ım ve Kıpçağım ve Bağdad'ım Horasanım indeki diyara bedel sevgilim.
Değerli lal madenin çıkıldığı yer olan Bedahşan'ım ve Kıpçağım Bağdad'ım Horasan'ım.)

Muhibbi'nin (Kanuni Sultan Süleyman) Hürrem Sultan'a olan aşkı anlattığı beyitleri yanında dilden dile dolaşan şu ünlü mısraları onun dünya saltanatı karşısındaki tavrını ve tasavvufa meylini de yansıtmaktadır:

Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi (Halkın gözünde iktidâr gibi, zenginlik gibi değerli bir
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi şey yok. Halbuki şu cihanda bir nefes sıhhat gibi hiç
mutluluk olamaz. -Muhibbi-

Selimi mahlasıyla şiirler kaleme alan Yavuz Sultan Selim'in Şah İsmail'e karşı yazmış olduğu şiir, alanında ilk ve tek olma özelliğine sahiptir. Şiirini soldan sağa ve alt alta getirdiğimiz zaman şiirin kelime yapısında ve anlamında bir değişim yaşanmaz. Şah İsmail'i söz oyununda da yenen Yavuz Sultan Selim'in bu şiirine hem soldan sağa hem de yukarıdan aşağıya doğru bakalım:

1.Sanma şahım /herkesi sen /sadıkane /yar olur
2.Herkesi sen /dost mu sandın /belki ol /ağyar olur
3.Sadıkane /belki ol /alemde /serdar olur
4.Yar olur /ağyar olur /serdar olur /dildar olur. -Selimi-

"Ey Kostantiniye! Ya sen beni alırsın ya ben seni alırım diyen İstanbul Fatihî Fatih sultan Mehmet'in " Kim-sesiz hiç kimse yok" şiiri darbimesel gibi dilden dile dolaşmaktadır:

Hiç kimse yok kimsesiz
Herkesin var bir kimsesi
Ben bugün kimsesiz kaldım
Ey kimsesizler kimsesi

Kimse aradığım yollarda
Kimsesizlik kimsem oldu
Dinsin artık hicranın cana
Kimse aradığım yollar
Kimsesiz kimselerle doldu Avnî

Dünya saltanatının geçici olduğunu terennüm eden kıymetli sultan şairler, aşk temasının yanında tasavvufî konulara da alaka gösterdikleri için tasavvuf yönü ağır basan şiirler de ortaya çıkarmışlardır.

III. Murad'ın yazmış olduğu "Uyan Ey Gözlerim Gafletten Uyan" şiiri etkileyici yönü ağır basan müstesna dizelerden meydana geldiği için dönemin birçok bestekarı tarafından farklı formlarda bestelenmiştir. Diğer sultan şairlere göre III.Murad'ın yazmış olduğu bu güzel şiir sade bir diile yazılmış dillere pelesenk olmuştur:

Uyan ey gözlerim gafletten uyan!
Uyan uykusu çok gözlerim uyan...
Azrail'in kastı canadır, inan.
Uyan ey gözlerim gafletten uyan!
Uyan uykusu çok gözlerim uyan...

Seherde uyanırlar cümle kuşlar...
Dill-u dillerince tesbihe başlar...
Tevhid eyler dağlar taşlar ağaçlar...
Uyan ey gözlerim gafletten uyan!
Uyan uykusu çok gözlerim uyan... -Muradi-

19 yy'ın sonlarına doğru sultan şairlerin batı ile olan münasebetlerinin kültür ve sanat alanlarında da yoğunlaşmasının sonucunda batı müziğiyle ilgilendikleri bilinmektedir. Büyük bir edebî geleneğin yozlaşarak batı medeniyetinin etkisinde kalmasıyla son bulduğu gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kaynakça: İsen, Mustafa, Latifi Tezkiresi, Kültür Bak. Yay., Ankara 1990

ÇILGIN TÜRKLER

YERLİ EİNSTEİN- Prof. Dr Oktay SİNANOĞLU

Ne sağ, ne sol; önce bağımsızlık. Türkçe giderse Türkiye gider, sözleriyle tanıdığımız Prof. Dr Oktay Sinanoğlu Türkiye'nin Einstein'ı olarak bilinir. Bilim adamının tek gayesi Türkiye'ye yaşadığı süreçte bir şeyler katmaktır. Bu uğurda çok yol kat etmiş ve ömrünün tamamını Türkçenin yozlaşmaması için harcamıştır. 1953 yılında TED Yenişehir Lisesini burslu olarak okur ve birincilikle bitirir. Daha sonra Sinanoğlu okulun bursuyla ABD' de kazandığı Kimya Mühendisliği bölümünü okumak üzere Türkiye'den ayrılır. 1956 yılında öğrenim gördüğü Kaliforniya Üniversitesi, Berkeley Kimya Mühendisliğini birincilikle bitirir. Bütün hayatı başarıyla geçen Oktay Sinanoğlu birinciliği kimseye bırakmamakla kalmayıp kendini geliştirmeye devam ederek, 1957'de Massachusetts Institute of Technology'yi sekiz ayda birincilikle bitirerek Yüksek kimya Mühendisi olur. 1960'lı yıllarda Yale üniversitesinde iş hayatına asistan profesörlük ile başlayıp, 26 yaşında atom ve moleküllerin çok elektronlu kuramı ile 50 yıldır çözülemeyen bir matematik kuramını çözüp bilim dünyasına kattığı için profesör unvanını alması öngörülür. Bu unvan ile dünyanın her yerine, en genç profesör unvanı alan biri olarak tarihe geçer. 1964 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) danışman profesör olarak kariyerinde hızla yükselişler gösterir. 1973'de Almanya'nın en yüksek "Aleksander von Humboldt Bilim Ödülü"nü ilk kazanan kişi olur. İlkere ve ödüllere doymayan Sinanoğlu başarıyla dünyaya mál olmuştur. 1975'de Japonya'nın "Uluslararası Seçkin Bilimci Ödülü"nü kazanır; yine 1975 yılında özel kanunla Oktay Sinanoğlu'na ilk ve tek Türkiye Cumhuriyeti Profesörü unvanı verilir. 1993 yılında Yale üniversitesinden emekli olup Türkiye döner. Türkiye'ye dönerek Yıldız Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü'nde profesörlüğe atanır. 2002 yılında bu üniversiteden de emekli olan Oktay Sinanoğlu kendini Türkçeye ve Türkçeyi korumaya adanmıştır. Bu konuda bir çok eserler veren Profesör Dr. Oktay Sinanoğlu 19.04.2015 tarihinde hayatını kaybetmiştir.

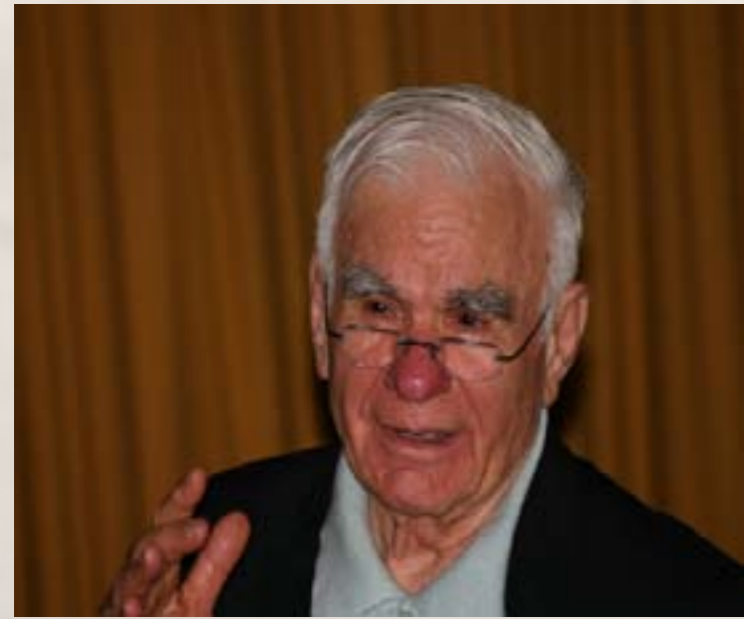
BEYNİN PİRİ REİSİ: Prof. Dr Gazi YAŞARGİL

"Mesela elma bir bütündür. Ama portakal dilim dilimdir. Beyin de portakal gibi dilim dilimdir ve o dilimlerin arasında su yolları bulunur. Benim yapmaya çalıştığım o su yollarını ameliyat mikroskobu altında izleyerek beynin hastalıklı bölümüne girmek." Gazi Hoca 55 yıldır anlamaya çalıştığı beyni, böyle basit cümlelerle anlatıyor.

12 binin üzerinde ameliyat yapan, yüzlerce bilim adamı yetiştiren Gazi Yaşargil, yaptıklarını "beyin cerrahisinde çıkmış basamaklar" olarak tanımlıyor. Amerikan Beyin Cerrahileri Birliği tarafından 1999 yılında 340 isim arasından, beyin ve sinir cerrahisinin bilimini ve sanatını kökten değiştiren Prof. Dr. Gazi Yaşargil yüzyılın birinci ve ikinci yarısı için "asrın adamı" olarak belirlenir. Üstelik Yaşargil, bu unvanı alan yüzyılın yaşayan tek beyin cerrahidir. Birliğin önemli ve saygın yayın organı "Neurosurgery" Dergisi kasım sayısında 'Man of the Century' başlığı ile Gazi Hoca'yı kapak yapar.

Yaşargil, cerrahi alanında kullanılan ekipmanları yetersiz bularak, bu alanda yeni arayışlar içine girdi. Bu yönde yaptığı çalışmalar sonunda cerrahi alanına yüzer mikroskop ve anjiyografi gibi önemli katkılarda bulundu. Beyin ameliyatlarında kullandığı mikroskop, anverizmaların giderilmesinde çok önemli bir rol olarak bu alanda çığır açtı. 1973 yılında profesörlük ünvanını kazandı ve Zürih Üniversite'si Nöroşirüji Bölümü'nün bölüm başkanlığına getirildi.

Mikrosinir cerrahisinin kurucusu olan Gazi Yaşargil "Beyin ve Sinir Cerrahisi", "Profesör Doktor", "Yüzyılın Beyin Cerrahisi" ünvanlarına sahiptir. Yaşargil epilepsi ve beyin tümörünün kendi bulduğu yöntemlerle tedavi etmiş. 1953'ten emekli olduğu 1999 tarihine dek Zürih Üniversitesi ve Zürih Üniversite Hastanesindeki Sinir cerrahisi Departmanında ilk hekim, başhekim, sonrasında profesör ve başkan olmuştur. 1999'da Geleneksel Sinir Cerrahileri Kongresinde "Yüzyılın Sinir Cerrahisi" (1950-1999) seçilmiştir.

DNA TAMİRCİSİ : Prof. Dr Aziz SANCAR

DNA çalışmalarıyla tanınan bir bilim insanı olan Aziz Sancar, 2015 Nobel Kimya Ödülü'nü "DNA onarımı" hakkındaki bilimsel çalışmasıyla kazandı.

Ortaokulu ve Liseyi Savur ilçesinde ve Mardin'de okudu. Liseden sonra kazandığı İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde eğitimini 1969 yılında tamamladı. Mezun olduktan sonra iki yıl memleketi Savur'un köyünde sağlık ocağında doktorluk yaptı.

Daha sonra da TÜBİTAK'ın bursuyla doktorasını yapmak üzere ABD 'ye giderek Dallas'ta Teksas Üniversitesinde, Moleküler Biyoloji dalında, DNA onarımı üzerinde 1977 yılında tamamladı. Ardından Yale Üniversitesi'nde yine DNA onarımı dalında doçentlik tezini verdi. 1982 yılında UNC Chapel Hill'de Biyokimya ve Biyofizik alanlarında çalıştı. Burada da DNA onarımı, hücre dizilimi, kanser tedavisi ve Biyolojik saat üzerinde çalıştı.

Aziz Sancar, 415 bilimsel makale ve 33 kitap yayınladı. Aziz Sancar eşi Gwen Boles Sancar ile birlikte Carolina'daki "Türk Evi" isimli bir öğrenci misafirhanesinin kurucularındandır. Ayrıca ABD'de okuyan Türk öğrencilerine yardım etmek ve Türkiye-Amerikan ilişkilerini geliştirmek amacıyla Aziz&Gwen Sancar Vakfı'nı kurmuştur.

ABD 'de Ulusal Bilimler Akademisi ve Amerikan Sanat ve Bilimler Akademisi, Türk Bilimler Akademisi üyesi olan Prof. Dr. Aziz Sancar, Vehbi Koç Vakfı'ndan 2007 yılında ödül aldı. 2005'te Amerikan Ulusal Bilimler Akademisi'ne, 2006'da Türkiye Bilimler Akademisi'ne Asil Üye olarak seçildi.

Prof. Dr. Aziz Sancar; ABD Kuzey Carolina Üniversitesi Biyokimya ve Biyofizik bölümü öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Aziz Sancar; İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi, İsveç Akademisi, Karolinska Enstitüsü ve Norveç Nobel Komitesi tarafından verilen 2015 Nobel Kimya Ödülü'nü "DNA onarımı" hakkındaki bilimsel çalışmasıyla kazandı. Sancar ödülünü aynı dalda İsveçli Tomas Lindahl ve ABD'li Paul Modrich ile paylaştı.

TARİHE ADANMIŞ BİR ÖMÜR : Prof. Dr Halil İNALCIK

Tarafsız ve doğru tarih yazımı konusundaki hassaslığıyla tanınan ve yazdığı makale ve kitaplarıyla dünya tarihçiliğinde seçkin bir yer yapmış tarihçimizdir.

Osmanlı Tarihi üzerine belgelere dayanarak yaptığı araştırmalarla Türk tarihçiliğinin yaşayan en önemli bilim adamlarındandır. Yazdığı Osmanlı Tarihi kitapları başta Balkan ve Arap ülkeleri olmak üzere dünyanın pek çok üniversitesinde ders kitabı olarak okutulmaktadır. Bu yönüyle daha önce Avrupalılar tarafından yazılan önyargılı tarih kitaplarının etkisi bir nebze olsun aşılabilmektedir.

7 Eylül 1916'da İngilizlerin Haydarpaşa Garı'nı bombaladığı gün İstanbul Kızıltoprak' ta doğdu. Dedesi Kırım'daki Bahçesaray Han Camii müezzini Halil Edendi, babası ise 1905 yılında, 25 yaşındayken Kırım'ı terk ederek İstanbul Kızıltoprak'ta bir bakkaliyede çalışmaya başlayan Seyit Osman Nuri Efendi'dir. Saraçhane yokuşundaki Numune-i İrfan Mektebine ardından Ankara Gazi İlkokulu'nda okur. Dördüncü sınıfı okurken harf devrimi olur. Ailevi nedenlerle sürekli okul değiştirmek zorunda kalır Sivas Öğretmen Okulu'nda başladığı lise eğitimini Balıkesir Muallim Mektebi'nde tamamlar. 1935 yılında Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Yeni Çağ Tarihi bölümünde yükseköğrenimine başladı. 1942 yılında "Tanzimat ve Bulgar Meselesi" adlı doktora tezini verdi. Uzun yıllar aynı Fakültede Osmanlı ve Avrupa tarihi üzerine dersler verdikten sonra 1972 yılında Chicago Üniversitesi Tarih Bölümü'ne "Osmanlı Tarihi Üniversite Profesörü" olarak davet edildi.

1973 yılında meşhur kitabı "The Ottoman Empire The Classical Age 1300-1600" yayımlandı. Yurtiçi ve dışında çeşitli üniversitelerden fahri doktora payeleri aldı. 1993 yılında Bilkent Üniversitesi'ne davet edildi ve burada Tarih bölümünü kurdu. Yazdığı makale ve kitaplarla Osmanlı İmparatorluğu tarihi üzerinde tartışılmaz bir otorite haline gelen Prof. Dr. Halil İnalcık halen Bilkent Üniversitesi Osmanlı Tarihi Bölümü'nde yüksek lisans ve doktora öğrencilerine ders vermektedir.

Ebru AKSU
10/C

Emine KARABAYIR
10/E

NEDEN İNGİLİZCE ÖĞRENEYİM? BEN İNGİLİZ MİYİM?

Hepimiz az çok aşınayız bu söze. Kimimiz gecesini gündüzüne katıp çeşitli kurslara gidip yeni dil öğrenmeye çalışırken, kimimiz tamamen kapatmış kapılarımızı yeniliğe. Kimimiz "Biz niye Onların dilini öğreniyoruz, Onlar bizim dilimizi öğrensin" diyerek özüne sözde bekçilik yaparken, kimimiz de ekmek parasını kazanıyor dil sayesinde.

Biz her ne kadar yeni dil öğrenmeyi inkar etsek de

realitede gidişatın çok farklı olduğunu görüyoruz. Çocuklarımızın ruhu, eğlence anlayışı, giyinişi yabancıların tarzı gibi olmuş; şirketlerimiz Avrupa standartlarını göz önüne alarak dil bilen eleman arıyormuş; sahil şeritlerimizde, turistik beldelerimizde kendi dilimizde tabela göremez olmuşuz; pişirdiğimiz yemeklere, beslediğimiz evcil hayvanlara yabancı isim veriyormuşuz; TV programları yurtdışı formatlı, bilinçaltımıza

yerleştirilen yaşam tarzı yine yabancı fitratlıymış; çocuklarımız en çok yabancı kökenli oyunları oynamayı seviyorlarmış. Peki biz "yabancı" kelimesine bu denli maruz kalırken yeni bir "yabancı dil" öğrenmeye karşı koyarak nasıl kendimizle geliştirebiliriz?

Dünyanın aynı dili konuştuğu şu yüzyılda, kabuğumuza çekilip "onlar konuşsun bize ne" dersek olmaz. Tabir-i caizse "dil" kullanılan en iyi silahlardan birisi çünkü. O halde dil öğrenmek için öncelikle zihnimizden yabancı dil öğrenenince özümüzü kaybederiz yanılığını atmamız gerekiyor. Daha sonra da dil öğrenmenin bir külfet olduğu tabusunu yıkmalıyız.

Gönül ister ki anadilimiz dünya dili olsun fakat hayaller ve hayatlar.. Çağdaş olmayı hedefleyen bir toplum olarak İngilizceyi öğrenip bu dili

lehimizde kullanmalıyız. Çıktığımız bir platformda, kariyer açısından ulaşmak istediğimiz bir noktada, ilerlemek istediğimiz yolda karşımıza çıkacak ilk engelin "dil" olduğunu unutmamamız gerekiyor. İnsan "yapamıyorum, edemiyorum, anlamıyorum" diyerek kendisine kalkanlar edinir ve sonra da dil öğrenmede dünyanın sıkıntısını çeker. Halbuki bu, Rabbimizin bize verdiği "beyin" nimetine yapılan hakarettten başka bir şey değildir. Bir insan bir şeyi istemeye görsün, üstesinden gelmesi çocuk işidir, hele ki bu insan bizim milletimizdence.

"Bir lisan bir insan, iki lisan iki insan" diye boşuna dememişler.

Ne kadar çok bilirsek, ufkumuzu genişletirsek o kadar güçlü oluruz. Ne kadar çok donanımlı olursak o kadar çok istenen oluruz. Ne kadar çok yenilikle beslenirsek o kadar çok yenilmez oluruz.

şeyi istemeye görsün, üstesinden gelmesi çocuk işidir, hele ki bu insan bizim milletimizdence.

"Bir lisan bir insan, iki lisan iki insan" diye boşuna dememişler. Ne kadar çok bilirsek, ufkumuzu genişletirsek o kadar güçlü oluruz. Ne kadar çok donanımlı olursak o kadar çok istenen oluruz. Ne kadar çok yenilikle beslenirsek o kadar çok yenilmez oluruz. Öğrendiğimiz bilgiyi nasıl kullanacağımız

bizim elimizde. Sen yine özünü kaybetme, sahip olduğun değerlerin kıymetini bil, yabancılaştırma, koru, sev, sahiplen. Fakat "yeni bir dil" gibi, dünya dili olduğu için İngilizce gibi, sadece İngilizce değil Almanca, Arapça, Çince, Rusça gibi, yani dil gibi bir cevheri yabana atma, öğren, koy cebine ki lazım olunca kullan, hanene artı bir ekle, kısıtlı kalma, öğrendiğini öğret, işine yaramasına izin ver, bir dil yüzünden karşına çıkacak birçok fırsatı kaybetme, sen de söz sahibi ol geldiğin yerlerde, herkes su gibi konuşurken sen bakakalma öylece. Yani herkesin anlayacağı dilden konuşmasını bil ki sözünü dinlesinler neticede..

--English Idioms--Deyimler--

Piece of cake

(çocuk oyuncağı, çok basit)

Break a leg

(iyi şanslar, kolay gelsin, bol şans)

Hit the books

(çok çalışmak)

Raining cats and dogs

(bardaktan boşalırçasına yağmur yağması)

Feeling under the weather

(hasta veya rahatsız hissetmek)

--Tongue Twisters--tekerlemeler--

Double bubble gum, bubbles double

TONGUE TWISTER
Denise sees the fleece;
Denise seas the fleas.
At least, Denise could sneeze;
And feed and freeze the fleas.!

Tomorrow's Yesterday is Today
And Yesterday's Tomorrow is Also Today.
But
Today's Yesterday Was Yesterday's Today, So... Tomorrow's Today Is Today Tomorrow..!

SINAVDAN YÜKSEK NOT BEKLERKEN BEN

SONUCU GÖRÜNCE BEN...

Kelebek sınav sistemi gelmeden önce..

Geldikten sonra...

KİMYA SINAVI SONUÇLARI AÇIKLANDIKTAN SONRA SINIF

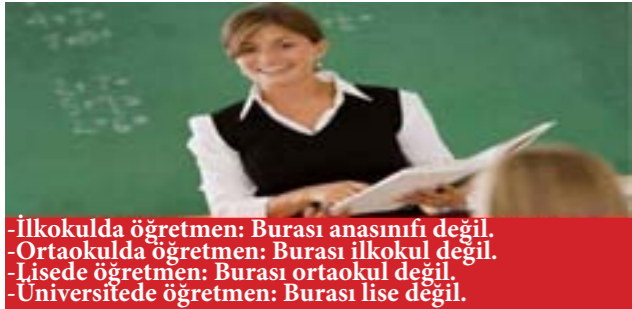
ÖĞRETMEN SINIFA SORU SORDUĞUNDA DÜŞÜNÜYORMUŞ GİBİ YAPARKEN BEN

YANIMDAKİ ÖĞRENCİ TEŞEKKÜR ALINCA BEN

İLK KEZ E ŞIKKI GÖREN 9. SINIF

-İlkokulda öğretmen: Burası anasınıflı değil.
-Ortaokulda öğretmen: Burası ilkokul değil.
-Lisede öğretmen: Burası ortaokul değil.
-Universitede öğretmen: Burası lise değil.

Okulda nöbetçiyken hissettiğim

NERESİ ABİ BURASI??

ASLINDA OLAN

SORUNUN DOĞRU CEVABINI SINAVDAN SONRA HATIRLAYINCA

salladığım bi soruyu optiğe kodlarken

Emirhan KESKİN
Kimya Öğretmeni

KISSADAN HİSSE

Harun Reşit ile İhtiyar

Harun Reşit Veziri ile birlikte tebdili kıyafet dolaşırken bahçesinde hurma fidanları diken bir ihtiyar görür. Selam verir ve aralarında şu konuşma geçer:

- Kolay gelsin, ne yapıyorsun böyle?
- Hurma fidanları dikiyorum.
- Peki bu diktiğin hurma fidanları ne zamana kadar büyür ve meyve vermeye başlar?
- Kim bilir belki on, belki yirmi sene sonra yetişir ve meyve vermeye başlar.
- Peki onların meyvelerini görebilecek misin?
- Bu yaşlı halimle belki göremem. Ama bizden öncekilerin diktikleri ağaçların meyvelerini biz yedik. Biz de bizden sonrakilerin istifadeleri için bu hurma fidanlarını dikiyoruz.
- Bu cevap Harun Reşid'in hoşuna gider ve bir kese altın verir. İhtiyar, Allah'a hamd eder ve:
- Diktiğim ağaçlar hemen meyve verdi.
- Bu söz üzerine Harun Reşid bir kese daha altın verir ve ihtiyar yine Allah'a hamd eder ve:
- Herkesin diktiği meyve ağaçları yılda bir defa mahsul verir, benim diktiğim fidan hem hemen meyve verdi hem de senede iki defa ürün vermeye başladı.

Çarşının Ağası

Behlül Dana bir gün Harun Reşid'den bir vazife istedi. Harun Reşid de ona çarşı pazar ağalığını (denetimini) verdi. Behlül hemen işe koyuldu. İlk olarak bir fırına gitti. Birkaç ekmek tarttı hepsi normal gramajından noksan geldi. Dönüp fırıncı ya sordu: "Hayatından memnun musun, geçinebiliyor musun, çoluk-çocuğunla ağzının tadı var mı?" Adam her soruya olumsuz cevap verdi. Memnun olduğu bir şey yoktu. Behlül bir şey demeden ayrıldı ve bir başka fırına geçti. Orada da birkaç ekmek tarttı ve gördü ki bütün ekmekler gramajından fazla geliyor, eksik gelmiyor. Aynı soruları bu fırının sahibine de sordu ve her soruya olumlu cevap aldı. Bundan sonra başka bir yere uğramadan doğru Harun Reşid'in huzuruna çıktı ve yeni bir vazife istedi. Harun Reşid, "Behlül daha demin vazife verdik sana ne çabuk bıktın?" dedi. Behlül açıkladı:

- Efendimiz çarşı pazarın ağası zaten varmış. Hem cezayı hem ödülü usulüne göre verip düzeni sağlıyor.

Halil İbrahim Bereketi

Vaktiyle birbirini çok seven iki kardeş varmış.... Büyüğü Halil.... Küçüğü ise İbrahim... Halil, evli çocuklu. İbrahim ise bekarmış... Ortak bir tarlaları varmış iki kardeşin... Ne mahsul çıkarsa, iki pay ederlermiş. Bununla geçinip giderlermiş... Bir yıl, yine harman yapmışlar buğdayı. İkiye ayırmışlar.... İş kalmış taşımaya.... Halil, bir teklif yapmış :
- İbrahim kardeşim, Sen buğdayı bekle. Ben gidip çuvalları getireyim.
- Peki ağabey demiş, İbrahim...
Ve Halil gitmiş çuval getirmeye... .
O gidince, düşünmüş İbrahim: Ağabeyim evli, çocuklu. Daha çok buğday lazım onun evine Böyle demiş ve, kendi payından bir miktar atmış onunkine... Az sonra Halil çıkagelmiş.
- Haydi İbrahim...! demiş, önce sen doldur da taşı ambara.
- Peki ağabey...!
İbrahim, kendi yığınından bir çuval doldurup düşmüş yola.. O gidince, Halil düşünmüş bu defa:
- Çok şükür, ben evliyim, kurulu bir düzenim de var. Ama kardeşim bekar. O daha çalışıp, para biriktirecek. Ev kurup evlenecek.
Böyle düşünerek, kendi payından atmış onunkine birkaç kürek.....
Velhasıl , biri gittiğinde, öbürü, kendi payından atmış onunkine.
Bu, böyle sürüp gitmiş..... Ama birbirlerinden habersizlermiş. Nihayet akşam olmuş. Karanlık basmış. Görmüşler ki, bitmiyor buğdaylar. Hatta azalmıyor bile....
Hak teala bu hali çok beğenir. Buğdaylarına bir bereket verir, bir bereket verir ki ... Günlerce taşır iki kardeş , bitiremezler. Şaşarlar bu işe...
Aksine çoğalır buğdayları. Dolar taşar ambarları. Bugün 'Bereket' denilince, bu kardeşler akla gelir. Bu bereketin adı : Halil İbrahim bereketidir. ..

Habib Baba Ve 4. Murat Hikâyesi

Habib Baba Hz. 4. Murad devrinde, gemiyle Hacca gitmek için Erzurum'dan İstanbul'a gelmiş. Fakat ne yazık ki, Hacca giden gemiye yetişememiş. Bunda da vardır bir hayır demiş içinden aylarca yol aldığından toza toprağa batmış, perişan olmuş. Memleketine dönmeyen önce güzelce bir yıkanıp temizlenmek amacıyla bir hamama gitmiş. Yıkanmak istediğini söylediği hamamcıdan red cevabını alınca sebebini sormuş. Büyük Sultan Murad Han'ın vezirleri vardır hamamda. Kimseyi almamam için emir verdiler der.
— İzin ver evladım, bir köşede yıkanıvereyim. Kim-seler fark etmez beni demiş. Hamamcı, yaşlı adamın ısrarlarına dayanmamış, vezirlere görünmeden yıkanmasını tembihleyerek almış içeriye. Biraz sonra, hamama, tebdil-i kıyafet, Sultan 4.Murad Han'da gelmiş, yıkanmak istediğini söylemiş. Hamamcı aynı şekilde, tanıyamadığı bu gence de durumu anlatmış ve içeri alamayacağını söylemiş. Sultanın ısrarları hamamcıyı bir kez daha yumuşatmış, ona da sıkı sıkı tembihleyerek almış içeriye ve Habib Baba'nın yanına göndermiş. Başlamışlar beraberce yıkanmaya. Birbirlerine su döküyor, sırayla sırtlarını keseliyorlarmış. Bir ara 4. Murad ihtiyarın düşüncelerini öğrenmek amacıyla sormuş: "Sen de istemez miydin baba şöyle vezir olmayı? Baksana koskoca hamamı kapatmışlar gönüllerince yıkanıyorlar. Biz ise şu daracık alanda debelenip dururuz."
"Ah be evladım" demiş Habib Baba Hz. "Böyle vezir olacaksın da ne olacak?"
"Şu dünyada öyle bir sultana vezir olacaksın ki, vezirlerinin bile karşında tir tir titrediği, sultana senin sırtını keseletsin" der.
4. Murad hemen bu kişinin boş biri olmadığını anlar, Habib Baba'nın eline gider ve ona ikramlarda bulunur.

Yirmi Saniyede

Şeytan hizmetçi kılığına girmiş ve yirmi sene Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri'nin yanına gidip gelmişti. Bir türlü gönlüne vesvese vermeye, ona istediklerini yaptırmaya muvaffak olamamıştı. Bir gün:
- Ey Üstad! Yoksa siz benim kim olduğumu biliyor musunuz? dedi. Hazreti Cüneyd:
- Sen lanetli iblissin. İlk geldiğin andan beri seni tanıyorum, buyurdu. Şeytan:
- Ey Sultanü'l Muhakkikin! Sizin kadar yüksek dereceye ulaşan başka bir büyük zat tanımıyorum. Yirmi senedir size hiçbir isteğimi yaptırmaya muvaffak olamadım, dedi.
- Defol mel'un! Şimdi de beni kendini beğenme hastalığına düşürerek mahvetmek mi istiyorsun! Yirmi senede yapamadığımı yirmi saniyede mi yapacaksın? Yıkıl karşımdan! diye bağırıldı.

Hz. Musa'nın Cennetteki Komşusu

Hazreti Musa:
— Ya Rabbi! Bana Cennetteki komşumu bildir, diye ilticada bulunmuştu.
Hak Teâlâ Musa Aleyhisselâma:
— Falan yere git! Senin komşun falan yerdeki kasaptır, diye talimatta bulundu.
Hazreti Musa tarif edilen yere gitti, kasabı buldu ve evine misafir oldu.
Kasap akşam eve gelirken yanında bir miktar et getirmişti. Eve geldikleri zaman misafirden izin istedi ve onları pişirdi, bir zembil içinde tavanda asılı olan annesini indirdi, altını kuruladı ve eti parçalara bölerek onun ağzına vermeye başladı. Musa Aleyhisselâm Cennet komşusunun kim olduğunu öğrenmeye başlamıştı, sinek vızıltısı gibi bir sesin geldiğini fark edip:
— Ne diyor? diye sordu.
Kasap annesini yerine astıktan sonra misafire:
— Bu benim annemdir. Ben bunu senelerden beri bu şekilde yedirir, içirir ve bütün ihtiyaçlarını temin ederim. O da bana her zaman: «Oğlum Allah seni Cennette Musa (a.s.)'ya komşu eylesin», diye duâ eder, dedi. O zamana kadar kendisinin kim olduğunu gizleyen Musa Peygamber, kendisinin Musa (a.s.) olduğunu söyledi ve Cennet komşusunu müjdeledi.

O "Vav"

Hafız Osman fırtınalı bir günde dolmuş kayıkla Beşiktaş'a geçecektir. Bir kayığa biner. Yol bitmek üzereyken kayıkçı ücretleri ister. Fakat Hafız Osman o gün aceleyle çıktığı için yanına para almayı unutmuştur. Kayıkçıya, "efendi, yanımda param yok, ben sana bir "vav" yazayım, bunu sahaflara götür karşılığını alırsın" der. Kayıkçı yüzünü ekşitip söyleyerek yazıyı alır. Bir müddet sonra kayıkçının yolu sahaflar tarafına düşer. Bakar ki yazılar, levhalar iyi fiyatlarla alınıp satılıyor. Cebindeki yazıyı hatırlar ve götürür satıcıya. Satıcı yazıyı alır almaz "Hafız Osman vav'ı" diyerek açık artırmaya başlar. Sonuçta iyi bir fiyata "vav"ı satar kayıkçı. Kayıkçı bir haftalık kazancından daha fazlasını bu "vav" ile kazanmıştır. Bir gün Hafız Osman yine karşıya geçecektir ve yine aynı kayıkçıyla karşılaşmıştır. Yol bitmek üzereyken yine ücretler toplanır. Hafız Osman da yol ücretini uzatır kayıkçıya. Kayıkçı "efendi para istemez, sen bir "vav" yazıver yeter" der. Hafız Osman gülümseyerek der ki;
"Efendi o "vav" her zaman yazılmaz."

Sariye TAŞ
10/B

Merve ŞİMŞEK
11/C

ALTINCI GÜNÜN SONUNDA

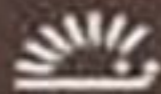
**Suskunluğunu
Yedinci Gün
adlı romanıyla
bozan İhsan
Oktay Anar
bu kitabıyla da
edebiyat
camiasının
dikkatlerini
üzerine çekmeyi
başardı.**

İhsan Oktay Anar 1995'te Puslu Kıtalar Atlası'nı yayınladıktan sonra geçen 18 yılda İhsan Oktay'ın kendi gibi suskun bir hayran kitlesi oluştu. Suskunluğunu Yedinci Gün adlı romanıyla bozan İhsan Oktay Anar bu kitabıyla da edebiyat camiasının dikkatlerini üzerine çekmeyi başardı. Diğer romanlarında Uzun İhsan Efendi olarak karşımıza çıkan Anar, bu sefer de İhsan Sait olarak konunun merkezinde bulunuyor. İstibdat döneminden Cumhuriyetin ilk dönemine uzanan bir metin olarak karşımıza çıkan Yedinci Gün, İhsan Sait'in bir zaman yolculuğuna çıkmasını anlatıyor. Asıl hikâye bu olarak karşımıza çıksa da iç içe geçen hikâyelerden meydana geliyor Yedinci Gün. Bu hikâyelerin toplandığı ana çatıda ise âlemlerin ve insanın yaratılış efsanesi yer alıyor. Roman, Baba-Oğul -Hayalet adlı üç bölümden meydana geliyor. İhsan Oktay, Baba bölümünde Osmanlı döneminden söz ederken Hayalet bölümünde ise Cumhuriyet dönemimizden eleştirel bir ifadeyle bahseder. Anar, kurgularının başarılı yönü olan sağlamlık ve iç içelik burada da söz konusu. Öyle ki bu üç bölüme siyasi olarak bir yorum getirmek mümkünken, romanda din, yaratılış vb. anlamlarda yorumlanacak bir akış da söz konusu. Yine roman boyunca çeşitli dinlerdeki "yaratılış" efsanelerinden faydalıyor. Romanın ismi ve son cümlesi de zaten dünyanın altı günde yaratıldığı, yedinci günde ise dinlenildiğine bir gönderme var. Anar'ın bu eseri de diğer romanlarında olduğu gibi değişik katmanlardan oluşuyor. Bu hikâyeleri anlatırken dil cambazlığıyla okura kısmen de olsa zor bir okuma serüveni yaşıyor. Yedinci Gün, gerek dil olarak gerek kurgu olarak gerekse karakterler ve anlatım olarak önceki İhsan Oktay Anar romancılığının hemen hemen tüm yönlerini içinde barındırıyor. Üslubunu değiştirmeyen İhsan Oktay anar post-modern bir kurguyla eğlenceli hikâyeler anlatarak okurun tebessüm etmesini başarıyor.

Hediye GÜL
12/D

**İHSAN
OKTAY ANAR
YEDİNCİ GÜN**

TÜRK LİRASININ ARKA YÜZÜ

5 Türk Liralık banknotlarda arka yüze fotoğrafı konulmuştur.

5 Türk Liralık banknotlarda arka yüze fotoğrafı konulmuştur.

Mektebi'nin Mimarlık ve Yapıcılık hocalığına atandı. Bir süre Seraskerlik Dairesi Baş mimarı olarak görev yaptı. 1908'den sonra Evkaf Nezareti İnşaat ve Tamirat Müdürü oldu. Ankara Evkaf Umum Müdürlüğü Heyeti Fenniye Müdürlüğü yaptı. İngiliz Krallık Mimarlar Enstitüsü üyeliğine seçildi. Eski Türk üslubunu, yeni ihtiyaçları karşılayıcı biçimde uygulama çabalarıyla yeni bir çığır açtı. 1927 yılında öldü.

ORD. PROF. AYDIN SAYILI

2 Mayıs 1913 tarihinde İstanbul'da dünyaya gelmiş bir Türk bilim insanıdır. Türkiye'nin bilim tarihi dalında ilerlemesine yardımcı büyük bilim insanlarından olan Aydın Sayılı, Ordinaryüs Profesör Doktor ünvanına sahiptir. Harvard Üniversitesinde bilim tarihi dalında yaptığı doktorasını 1942 senesinde bitirmiştir. Dünya genelinde de bu alanda tanınan ilk doktoralı bilim insanıdır. 2009 senesinin sonrasında da

ORD. PROF. DR. CAHİT ARF

Tubitak'ın eski bilim kolu başkanı ve matematikçidir. 1910 senesinde dünyaya gelmiştir ve 1997'de hayatını kaybetmiştir. Matematik dalında yaptığı çalışmalar sayesinde sadece ülkemizde değil dünya çapında da tanınmış biri haline gelmiştir. Sentetik geometri sorularının cetvel veya pergel kullanarak yapılabildiğini iddia edip bu konuda çalışmalara imza atmıştır. Cisimlerinde kuadratik formlarının

MİMAR KEMALETTİN

1870 yılında doğdu. İlköğrenimini İbrahimağa Mektebi'nde tamamladıktan sonra, babasının görevi nedeniyle Girit'e gitti. Arapça ve Fransızca öğrendi. Şems-ul Maarif ve Numune-i Terakki mekteplerini bitirip, Mühendis Mektebi'ne girdi. 1891'de okulu bitirdikten sonra öğrenimini tamamlamak için Almanya'ya gönderildi. Yurda dönüşünde, Mühendis

TÜRK LİRASININ ARKA YÜZÜ

"Bir Hanım" imzasıyla çevirmiştir. Fatma Aliye'nin bu çabası Ahmed Midhat tarafından Tercüman-ı Hakkikat gazetesinde övüldü. Daha sonra yapıtlarında "Mütercime-i Meram" takma adını kullandı. 1892 yılında ilk romanı olan Muhedarat'ı yazdı. Bu romanında bir kadının ilk aşkını unutamayacağı inancını çürütmeye çalışır. Romanlarında çoğunlukla duygusal aşk temalarını işler.

dek yaptığı besteler ile musiki geleneğimizin dâhisi sayıldı. Şair, neyzen, hattat olarak da ustalığını kabul ettiren İtrî'nin 1000'i aşkın olduğu bilinen bestelerinden ne yazık ki pek azı günümüze ulaşabilmiştir. Kendisinden sonraki besteci kuşaklar üzerindeki etkisinin büyüklüğü tartışmasız kabul görmüştür.

Bilinen hususlar onun Risalet-ün-Nushiyye adlı eserini H.707 (M.1308) yılında yazmış olması ve H.720 (1321) tarihinde vefat etmesidir.

Kadir KAYA
11/B

Nur Muhammet AYDIN
11/C

FATMA ALİYE HANIM

Fatma Aliye Hanım Türk edebiyatının ilk kadın romancısı olarak tanınır. 9 Ekim 1862'de İstanbul'da doğdu. Tarihçi Ahmed Cevdet Paşa'nın kızıdır. Fransızca ve Arapça dersleri aldı; matematik, hukuk, Arap tarihi ve felsefesi okudu. 1879'da Faik Paşa ile evlendi. Edebi yaşantısına 1889'da George Ohnet'in Volonte adlı romanını Meram adıyla çevirerek başladı. Bu romanı

BUHURİZADE MUSTAFA İTRİ

Asıl adı Mustafâdan çok, mahlâsı olan İtrî ile üne kavuşan Buhurîzade Mustafa İtrî, 1630 - 1640 yılları arasında İstanbul'da, Şehremini ya da Mevlânakapı dolaylarında o zaman "Yaylak" denilen yerde dünyaya geldi ve aynı kentte öldü. Mûsikîde hocası büyük mûsikîşinas Hâfız Post'tur. IV. Mehmet döneminden başlayarak beş padişahın yönetiminde yaşadı. Ölümüne

YUNUS EMRE

Türk milletinin yetiştirdiği en büyük tasavvuf erlerinden ve Türk dili ve edebiyatı tarihinin en büyük şairlerinden biri olan Yunus Emre'nin hayatı ve kimliğine dair hemen hemen hiçbir şey bilinmemektedir. Yunus'un bazı mısralarından, 1273'de Konya'da ölen, tasavvuf edebiyatının büyük ustası Mevlana Celalettin Rumî ile karşılaştığı anlaşılmaktadır; buradan da Yunus'un 1240'larda ya da daha geç bir tarihte doğduğu sonucu çıkarılabilir.

Galat-ı Meşhur Örnekleri ve Oluşma Sebeplerine Göre Kategorileri

Aşağıda en bilinen galat-ı meşhur örnekleri oluşma sebeplerine göre verilmiştir :

Arapça veya Farsça Kökenli Çoğul İsimlerin Tekrar Çoğul Eki Getirilmesi İle Oluşan Galat-ı Meşhurlar

evraklar : evrak çoğul bir kelimedir (varak (dosya veya sayfa) ifadesinin çoğuludur)
evliyalr: evliya çoğul bir kelimedir (veliler anlamına gelmektedir)
evlatlar : evlat çoğul bir kelimedir (velet anlamına gelen çocuk kelimesinin çoğuludur)
fukaralar : fukara çoğul bir kelimedir (fakirler anlamına gelmektedir)
tüccarlar : Tüccar çoğul bir kelimedir (tacirler anlamına gelmektedir)

Etmek, Olmak, Yapmak Gibi Yardımcı Fiillerle Yapılan Galat-ı Meşhurlar

cinnet geçirmek : Doğrusu cinnet getirmektir'dir
şok olmak : Doğrusu şoke olmak

Bir Kelimenin Yanlış Anlaşılması Sonucu Oluşan Galat-ı Meşhurlar

sükutu hayale uğramak : Doğrusu sukûtu hayale uğramak
saatler olsun : Doğrusu sıhatler olsun
altı kaval üstü şîshane : Doğrusu altı kaval üstü şeşhane
eninde sonunda : Doğrusu önünde sonunda
hatasıyla sevabıyla : Doğrusu hatasıyla savabıyla'dır. (savab : doğru)
ateş olsa cürmü kadar yer yakar : Doğrusu ateş olsa cirmi kadar yer yakar (cirmi:cüsse)
antiparantez : Doğrusu antrparantez (parantez girilmesi) anlamına gelir ve anti parantez ile ilgisi yoktur
kelli fellî : Doğrusu kerli ferli. Ker kuvvet, fer iktidar anlamına gelmektedir
zürfanın düşkünü, beyaz giyer kış günü : Doğrusu zürefanın düşkünü, beyaz giyer kış günü (zarif kelimesinin çoğulu)
ana gibi yar olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz : Doğrusu Ane gibi yar olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz
ince eleyip sık dokumak : Doğrusu ince eğirip sık dokumak
su küçüğün, söz büyüğün : Doğrusu sus küçüğün, söz büyüğün
güzele bakmak sevaptır : Doğrusu güzel bakmak sevaptır
göz var nizam var : Doğrusu göz var izan var
eşek hoş laftan ne anlar : Doğrusu eşek hoşaftan ne anlar
aptala malum olurmuş : Doğrusu abdala malum olurmuş(bedel ödemiş derviş)
kısa kes aydın havası olsun : Doğrusu kısa kes aydın abası olsun
su uyur düşman uyumaz : Doğrusu sü uyur düşman uyumaz. (sü : asker)
elinin körü : Doğrusu ölünün kûru (kûr : mezar)
sıfırı tüketmek : Doğrusu zafiri tüketmek (zafir : soluk)
eni konu : Doğrusu önu sonu

Bir Kelime İçinde Zaten İçeren Bir Anlamı Tekrar Kullanmak Sonucu Oluşan Galat-ı Meşhurlar

küçük bir nüans : Doğrusu nüans . Nüans zaten küçük bir fark demektir
mesire yeri : Doğrusu sadece mesire. Mesire gezilen yer anlamına gelmektedir
çaydanlık : Doğrusu sadece çaydan. -dan eki farsça -lık eki anlamına gelmektedir
fakir fukara : Doğrusu fakirler. Fukara kelimesi zaten fakirler demektir

Bir Kelimenin Okunuşu İle İlgili Galat-ı Meşhurlar

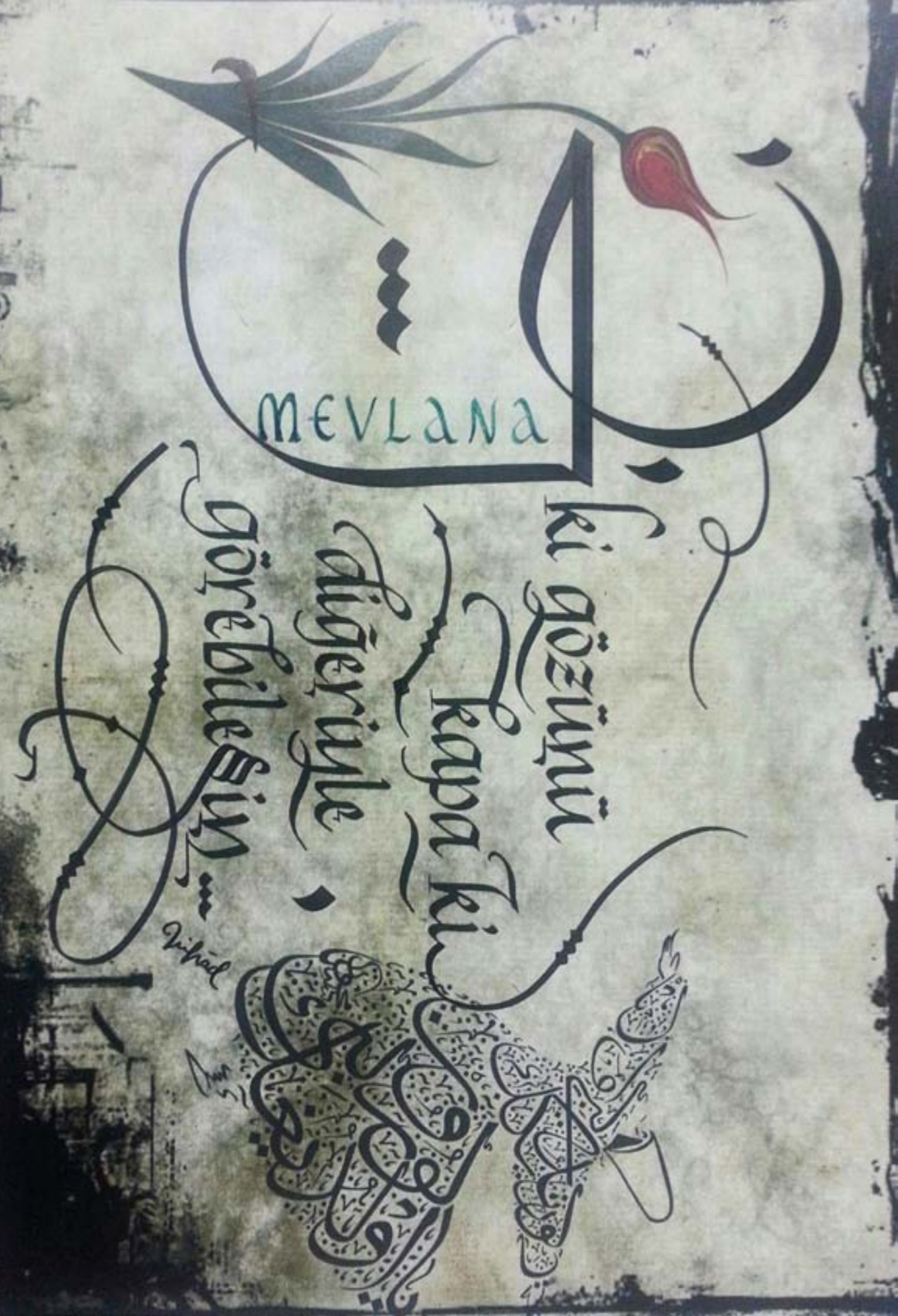
kabus (Kağıt keşimesindeki gibi ince K ile okunur) : Doğrusu kalın K ile yani yazıldığı gibi okunmalıdır
muhattap : Doğrusu muhâtap
selvi : Doğrusu servi

Bahar TAŞ
11/B

Fatma ZORBA
10/E

Dilek Tuttum Okunsun, Ahım Arşa Dokunsun.

Biz iki ırmağız, akarız Rabbim.
Ayrılığın yorgun topraklarından.
Aşk oturur gönlümüzün yurdunda
Aramızda bir sahra ki sapsarı
Ölüm mü var tepelerin ardında
Yutuyor yolları ve kervanları
Bizi bizden iyi bilirsin Rabbim,
Bir ırmağı bir ırmağın kalbinden
Yalnız sen geçirebilirsin Rabbim.

Bir masalın iki kahramanıyız.
Bin bir gece peşimizde uğrular
Kâh ölümü alırız koynumuza
Kâh dönülmez bir ülkeye gideriz.
Ya ufuklar dolandır boynumuza
Ya da vuruluruz, kefen giyeriz.
Bizi bizden iyi bilirsin Rabbim,
Bir masalı bir gerçeğe ansızın
Yalnız sen döndürebilirsin Rabbim.

İki dağ parçasıyız göl kenarında
Aramızda uçurumu sevdanın
Rüzgar eser ahımızı getirir
İkimizde bu yerlerde yetimiz
Kâh ben onu, kâh o beni yitirir
Yağmur yağar, çoğalır hasretimiz.
Bizi bizden iyi bilirsin Rabbim,
Bir dağı bir dağın eteklerine
Yalnız sen götürebilirsin Rabbim.

İki ankâyız ki seherde uçan
İki ayrı kâinattır yuvamız
Kanatlarımızda hüznün başağı,
Kaf dağına varamadık ne çare
Ne bulut ne şimşek ne gökkuşağı
Anlamaz, bedende can para pare
Bizi bizden iyi bilirsin Rabbim,
Bir ankâyı bir ankânın göğünde
Ancak sen uçurabilirsin Rabbim.

İki divaneyiz saman yolunda
O bir ay ışığı, ben ise karanlık
Kâh ben ona düşlerimi yollarım
Kâh başımda duman duman izleri
Onda nura döner benim ellerim,
Bende yıldız olur onun gözleri
Bizi bizden iyi bilirsin Rabbim,
Bir mehtabı karanlığın göğsüne
Ancak sen indirebilirsin Rabbim.

